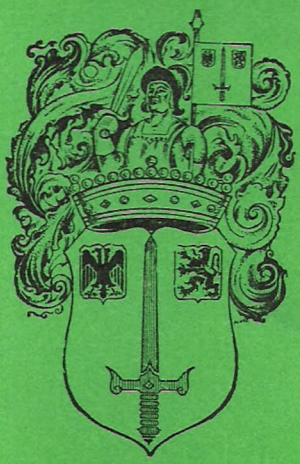

het land van aalst

tijdschrift van de
geschied- en
heemkundige vereniging
het land van aalst

Jaargang XXVIII - 1976 - Nr. 5 en 6

« Stortingsblad als bijlage »

EEN JAAR GRATIS VERZEKERING voor de leden van V.T.B.—V.A.B., Davidsfonds, Willemsfonds, Vermeylenfonds, V.O.S., A.N.Z. en B.J.G.G. bij het afsluiten van een tienjarige polis in één van de takken :

— **Brand**

— **Burgerlijke verantwoordelijkheid gezin**

— **Persoonlijke verzekering**

— **Persoonlijke verzekering inzittenden auto**

Vraag inlichtingen aan onze bemiddelaars of rechtstreeks aan

N.V. DE NOORDSTAR

en BOERHAAVE

Groot - Brittanniëlaan 121

9000 GENT Tel. 091/25.75.15

die de zaak aan de bemiddelaar van uw keuze zal overmaken.

De Zuidelijke Nederlanden als oorlogsbuit van de Franse Revolutie.

Wij hebben bij een andere gelegenheid (1) getracht de Franse Overheersing na 1792/94 genuanceerd-objectief te bekijken in plaats van alleen aan het traditionele beeld van verpaupering en terreur te denken. Hoe men deze bewogen periode-één van de vele-uit onze geschiedenis ook moge bekijken, een rechts imperialistische tendens vooral bij de uitvoer van de Franse Revolutie buiten de grenzen kan niet worden ontkend.

De zegedronken brief van Carnot die zich na de Slag bij Fleurus richt tot de revolutionaire afgevaardigden liegt er niet om. Deze houding echter mag niet veralgemeend. Dumouriez bij voorbeeld stuurde aan op één grote revolutionaire verbroedering. Maar hoe stelde Carnot zich die expansie-meer nationale dan revolutionaire-dan wel voor ? Volgend citaat-ontstellend en verhelderend- moge dit verduidelijken : "La Belgique est un pays dévoué à l'Empereur, c'est un pays de conquête qui a bien de restitutions à nous faire et duquel il faut se hâter d'extraire toutes les ressources qui pourraient favoriser une nouvelle invasion de la part de l'ennemi... (3)

Wie voor eenzijdige citering mocht bevreesd zijn of ergens een anti-Franse refleks vermoedt, verwijzen we naar de uiterst gewetensvolle historicus Verhaegen die uitdrukkelijk het woord "geor-

---

(1) HET LAND VAN AALST, XVIII, p. 213-235.

(2) DUMORIEZ : Correspondance, "Pache", Paris, 1793, p. 81-88, interesante kanttekeningen : Uyttersprot Cl. : Mededelingen Vereniging Aalsters Cultuurschoon, 1976 (3), p. 8.

(3) LAMBERTY : Geschiedenis van Vlaanderen, Brussel, 1949, deel 6, p. 25.

ganiseerde plundering" gebruikt en daarbij ondermeer verwijst naar Volksvertegenwoordiger Briez (4).

Representant Laurent drukt het zelfs nog beeldrijker uit dan Carnot of Briez. De verovering zou een weelderige "récolte pour la République" betekenen (5). In de "Almanach des Autorités Constituées"- en dit is een directe bron-had men het over een "nuée de réquissiteurs qui s'était répandue dans les campagnes et qui avait forcé le cultivateur (6).

Wat er zoal te plunderen viel ? Over het algemeen heeft men het over de zogeheten behoeften van het leger : paarden, slachtdieren, graan, hooi, stro, schoenen, brood, vlees, vervoermateriaal en het verlenen van prestaties, van legering tot wassen van militaire kledij. Aan de behoeften en de hebzucht van het Frans Revolutionair Leger kwam geen einde. Het gaat hier meestal om gedwongen leveranties zoals blijkt uit artikel 4 en 5 van het Besluit der Volksrepresentanten van 4 messidor II (7). Het waren de Commissaires de Guerre die het recht van opeising en leverantie uitoefenden (8), bij uitzondering ook de lokale overheid wat tot administratief kunst en vliegwerk leidde zo bijvoorbeeld het feit dat de Cantonale Overheid Aalst die onder de Commissaires de Guerre werkte zelf tijdelijk opeisingen administreerde voor het Canton Herzele (9). Een ondergeschikt zelfstandig bestuur dus...

Een hoofdstuk afzonderlijk is wel de regelrechte en doorgedreven kunstdiefstal al komen daar soms de meest verrassende, moeten we zeggen absurde overwegingen bij kijken. Soms doen de agenten meer denken aan handelaars in afbraakmateriaal. Affligem bij-

---

(4) VERHAEGEN : La Belgique sous la Domination Française, 5 dln., Brussel-Parijs, 1922/29, p. 384, 489 en vlg. Bij het druk-klaar maken lazen we nog een artikel van C. Uyttersprot in Mededelingen V.V.A.C. (hoger geciteerd), 1976 (4), p. 6 en vlg. waaruit ook de culturele achteruitgang blijkt. Wij zouden echter nogmaals willen nuanceren (zie ook voetnota (18), Land van Aalst, 1976 (1), p. 39.

(5) DELHAIZE : La domination Française en Belgique, Brussel, 1908/12, 6 dln., dl. 1, p. 190.

(6) ALMANACH DES AUTORITES CONSTITUEES DU DEPARTEMENT DE L'ESCAUT, AN V, Gent.

(7) DELHAIZE : o.c., dl. 2, p. 171 en vlg. : VERHAEGEN : o.c., dl. 3, p. 99, art. 3 Besluit Adm. Dep. Schelde, 1 messidor IV/R.A.G. Dep. Escaut 1673.

(8) VERHAEGEN : o.c., dl. 1, p. 421 en vlg.

(9) Corr. Adm. Mun. Canton Alost aan Adm. Mun. Canton Herzele, 9 prairial IV in S.A.A.V, 2 (3).

voorbeeld werd een wagendepot en open steengroeve. Niet te verwonderen als men het rapport leest van de Prefect van het Departement der 2 Nethes, datum 13 vendémiaire VII, waar de Antwerpse Kathedraal aangeprezen wordt als één grote opslagplaats van lood, ijzer, zink en houtwerk (10).

In theorie werd nauwkeurige boekhouding geëist maar van meetaf loopt het hele proces mank vooral dat der vergoedingen (11). Toch werd naar enige ordening gestreefd door de Cantonale Overheid Aalst (12) - dus niet door de beruchte Commissaires. Voor de periode 21 messidor II tot 12 pluviôse III werd voor vleesleveranties uitgegeven : fl. 6 391,18,5 ;

(voor brood-14 messidor II tot 8 prairial IV : fl. 8 128,4,1 (13). Deze sommen zouden worden vereffend via het belastingkwotum maar na uitkering door de municipaliteit die zodoende voor zware financiële offers werd geplaatst. Wat de leveranties vlees betreft, deze werden -ten dele ? -door de Compagnie Wauthers verzorgd (14).

Het is spannend na te gaan hoe de municipaliteit Aalst de zaken aanpakt. Algemene administratieve bevoegdheden komen herhaaldelijk in conflict met de verordeningen van de Commissaires (14bis).

Op 22 nivôse III (11 jan. 1795) krijgt het Canton Aalst-eigenlijk het "Comité de Surveillance d'Alost" (het plaatselijk Comité de Salut Publique - melding van het besluit der volksvertegenwoordiging dd. 11 nivôse III om een verplichte levering van zegge en schrijve 300.000 schoenen-we veronderstellen 150.000 paar (15). Op 24 frimaire IV worden 10.000 kwintalen graan geëist (16). Volgens andere cijfers zou het hier om een levering gaan van 25.140 kw. aan marktprijzen (17). Er werden echter nogal fouten gemaakt ook inzake

---

(10) Over dit verslag zie VAN BRABANT, Mgr. Dr. J. : Rampspoed en Restauratie van de Kathedraal van Antwerpen, Antwerpen 1975.

(11) Verhaegen : o.c. dl. 1, p. 489 en vlg.

(12) Administratieve indeling : Departement-Prefect
Arrondissement-Onderprefect
Canton (wijzigingen onder het Empire)

(13) Corr. 25 brum. V in S.A.A.V., 4 (Mun. A. aan Dep. Schelde).

(14) Dep. Schelde aan Mun. C.A., 22 prairial IV in S.A.A.V., 2, 3.

(14bis) DELHAIZE : o.c., dl. 2, p. 171 en vlg.

(15) S.A.A., V, 2.

(16) S.A.A., V, 2.

(17) R.A.G., Dep. Schelde, 1510, losse stukken ; S.A.A., V, 2, (3) : affiche 13 nivôse IV.

territoriale bevoegdheden (18). Zo wordt o.a. de verkeerde oude benaming gebruikt van administration du **Pays d'Alost.** Uiteindelijk werd door Aalst een levering van 533 kwintaal voorgesteld te verdelen over Aalst, Nieuwerkerken, Mijlbeke en Schaerbeek (19).

In een Prefectoraal Besluit van 1 messidor IV heeft men het over 100.000 kwintalen graan (20). Vertraging zou interventie van het leger uitlokken, aldus de Prefect. Op 25 pluviôse IV (14 feb. 1796) wordt het 30ste paard geëist (21). Doorlopend levert men brood (22).

Er was ook al een "Service de Chauffage et Lumière" tot stand gekomen. Commissaire de Guerre Disengremel eiste een indrukwekkende hoeveelheid kolen (23). Het Canton is niet bij machte de levering integraal uit te voeren. François Eeman levert 120 kwintalen hooi à 1 gulden Brabants per kwintaal, 10 zakken haver à 4 gulden 10 stuivers Brabants Ct., rekening te vereffenen door Niquet, "Préposé aux Fourrages (24). Maar het was dan toch het Stadsbestuur na contact met Plaatscommandant Percevault dat erin slaagde de paarden van de hongerdood te redden. Enigszins ironisch ; dezelfde dag klaagt het Departement Schelde over vertraging bij de leverantie van deze paarden waarvoor blijkbaar geen voeder was voorzien. Reactie van het Stadsbestuur : men doet het nodige in wat voorheen de Praterij Schaerbeke werd genoemd (25). Men valt dus in moeilijkheden graag terug op de vroegere structuren.

Voortdurend trouwens hoort men klachten over het gebrekkig opvangen van paarden bestemd voor het leger. Zo bijvoorbeeld werden op 14 en 17 pluviôse V door het Stadsbestuur bijzondere maatregelen getroffen maar een week later heerste er opnieuw een nijpend tekort aan paardenvoer (26). Men is bij dit alles geneigd om aan wijd verspreide corruptie te denken tot bij de hogere instanties toe.

Niet alleen de paarden, ook de cavaleristen schijnen onverzadig-

---

(18) zie (17).

(19) zie (17).

(20) R.A.G., Dep. Schelde, 1673, art. 1 en 3.

(21) S.A.A., V, 2.

(22) S.A.A., I, 1 (zie o.a. Z. Mun. 4 messidor IV).

(23) S.A.A., V, 2, (3) : brief Dep. aan Canton A.

(24) Z. Mun. 10 pluviôse V : S.A.A., I, 3.

(25) Corr. A. aan Commissaire Eeman, 24 pluv. V in R.A.G. 1512.

(26) 17/21 pluv. V : S.A.A., I, 4.

baar. Tot de vele leveranties behoren deze van vlees of hoornvee op voet - 5500 kwintaal vlees. Intussen heeft men nog extra rantsoenen nodig voor 350 cavalleristen die hun intrek nemen in Aalst (27). Drie slagers : Michel Wuytens, Leonard Meganck en François Boone zullen vlees levenen aan 3 stuivers gerekend per persoon.

Het Canton Aalst leverde in het jaar 7 o.a. aan het garnizoen : (28)

frimaire	645 legerrantsoenen aan fr. 1,50	=	967,50
nivôse	426 legerrantsoenen aan fr. 1,50	=	639
germinal	180 legerrantsoenen aan fr. 2,50	=	450
floréal	1832 legerrantsoenen aan fr. 2,50	=	4580
—	69 porties hooi aan fr. 1,00	=	69
		T	6705,50

aan tijdelijken

germinal	486 legerrantsoenen aan fr. 2,50	=	1205
floréal	418 legerrantsoenen aan fr. 2,50	=	1045
		Algemeen T.	8965,50

aan het garnizoen :

21-30 brumaire	645 broodrantsoenen aan 2 s. 6 d.	=	80	12	6
frimaire	2100 broodrantsoenen aan 2 s. 6 d.	=	262	10	—
nivôse	1525 broodrantsoenen aan 2 s. 6 d.	=	190	12	6
		T.	533	15	—

(27) Z. 27 floréal V : S.A.A., I, 4.

(28) ETATS de Fournitures aux Troupes de garnison et de passage : doss./Rep. 949/Indic. 19.883 : verrekeningen in frank en pond, in numerair vooral voor voeding. Over de muntcirculatie en fluctuatie : FACON J. : Tarif général de toutes les monnaies ayant cours en France en monnaie décimale, argent courant et argent de change de Brabant, Gent, 1811.

Na een korte adempauze eist men weer een groot aantal paarden het 20ste of het 30ste - de statistieken zijn niet erg duidelijk (29). Voor Aalst betekende dit een levering van 6 paarden maar 4 ervan zouden ziek geweest zijn (30). Enigzins geprikkeld nodigt het Stads en Cantonaal Bestuur de Commissarissen uit om de paarden voortaan zelf te komen uitkiezen als zij zo goede kenners waren. Die zieke paarden hadden wellicht gewoon honger gelet op de carentie op hoger niveau.

Intussen hadden de Commissarissen nog geen frank vergoed voor de 6 geleverde paarden. En van slordigheid gesproken. De onderprefect weet blijkbaar niets af van het geharrewar en stuurt de kwitanties terug nadat hij er zich op 11 prairial VIII over beklaagde dat de kwestieuse paarden die reeds op 5 prairial waren geleverd "nog steeds niet werden geleverd" (31).

Op 21 brumaire XII werd een lijst van 25 grote boeren opgesteld om samen 2000 kilo hooi en 30 hectoliter haver te leveren (32). Tussen haakjes : zelfs over de maten was men nog niet tot een uniforme regeling gekomen - kilo, kwintaal, hectoliter - het loopt allemaal vrolijk door mekaar. Gecorrigeerde cijfers spreken van 2870 kilo hooi en 252 hectoliter haver alleen al voor brumaire XII (33).

In 1813 werden opvallend veel wagens : 147 van 3 october tot 20 november, zelfs gewone reiswagens (!) opgeëist (34). Napoleon leverde uitputtende gevechten in Duitsland...

In dat zelfde jaar werd door Aalst alleen al voor 1825 rantsoenen

---

(29) Wet 4 vendémaire VIII (S.A.A. VIII, 10) ; Z. 8 messidor VIII : S.A.A., I, 10.

(30) Corr. 935 : 4 germinal VIII : S.A.A., V, 6.

(31) C. 564 en 567 en C. 4 in S.A.A., V, 6. Over deze functie kan gezegd dat ze hoogstens vertragend werkte. Dat Dendermonde een belangrijker administratief centrum zou worden dan Aalst, werd niet zo vlot geaccepteerd. Daarbij is de toon van de Onderprefect De Vos voortdurend klagend en weinig ad rem. Bij belangrijke interventies van de Stadsmagistraat passeerde men blijkbaar zonder protest van de Prefect de Onderprefectuur Dendermonde.

(32) Voor Aalst o.a. Ely J. senior, We. De Wolf, We. Moyersoen, M. Callebout, C.A. Van Asse, J.B. De Maeyer en F. De Winter : Z. Mun. 21 brum. XIII : S.A.A., I, 11.

(33) C. 2889 Mun. A. aan Pref. Schelde : 23 juni 1808 : S.A.A., V. 25.

(34) C. 6237 aan Pref. Schelde, 24 nov. 1813 : S.A.A., V, 29.

gezorgd (35). Op 31 maart 1814 bezetten de geallieerden Parijs. Exit Napoleon. De Fransen waren nog maar even van het toneel verdwenen of "les Hautes Puissances" eisten levensmiddelen, graan, vlees, droge groenten, bier en boter voor hun legers in opmars tegen Napoleon (36). Les malheurs de la guerre. Of een economische stimulans ? Wij willen laten opmerken dat in de verhouding vraag en aanbod, de vraag geforceerd werd. Overigens was deze vraag eenzijdig - hoofdzakelijk grondstoffen uit de landbouwsector. Wie gewiekst was kon zeker iets meepikken. Men zou sector per sector moeten onderzoeken. Een uitzonderlijk document lijkt ons een petitie van het vroegere (ci-devant) "Corps ou Metier des Tanneurs" in reactie op een requisitie dd. 22 fructidor III voor levering kalfsleder (37). Heel merkwaardig dat een afgeschafte corporatie als dusdanig nog officiële stappen kon doen... De klassieke geschiedschrijving heeft het graag over "afschaffing van de feodale structuren". Maar zo eenvoudig lag dat blijkbaar niet. Heel wat overleefde zichzelf of ruimde slechts geleidelijk plaats voor dikwijls allang wettelijk voorziene nieuwe organismen. We wezen reeds op administratieve anomalieën als het begrip "Land van Aalst". De oude maten, gewichten, munt verdwenen evenmin, zeker niet bij het volk, zelfs niet in de statistieken. Bij de vereffening oude schulden vinden wij voortdurend bedragen in gulden courant en wissel met latere omrekeningen in frank.

Maar keren we terug op de economische weerslag van de oorlogsactiviteiten. Aan de normale consumptiebehoeften kon dikwijls niet worden voldaan. De Aalsterse lederverwerkende nijverheid bevoorraadde zich normaal per jaar tot een bedrag van 20.000 gulden in Namen, Brussel en Mechelen. Deze bevoorrading viel weg. Overigens was de markt al uit haar evenwicht geraakt door een levering van 2000 paar schoenen. Een en ander gaf aanleiding tot hoger vermelde petitie. We zitten meteen in de kern van het probleem.

Grondstoffen werden in dit soort oorlogseconomie schaars (38) en de verwerkende nijverheid kon in die kunstmatige schaarste soms onvoldoende profiteren van gestegen prijzen door allerlei belemmeringen bij de productie of de distributie.

---

(35) R.A.G., Dep. Schelde, 1529 : losse stukken.

(36) S. Int. Termonde aan Maire A., 27 feb. 1814 : S.A.A., V, 30 ; voor 1815 : Relevé des Proces-Verbaux de Réception des Denrées de requisition versées dans les magazins de Louvain dt de Charleroi (S.A.A., V, 32).

(37) S.A.A., V, 2 : los stuk, s.d.

(38) VERHAEGEN : o.c., dl. 1, p. 423.

Wat het prijsbeleid betreft : we gaven reeds hoger enkele prijzen - er wordt dikwijls over marktprijzen gesproken. Steeds werd er op gewezen dat de leveringen - ook de verplichte - correct zouden worden vergoed. Een reglement van vergoedingen werd uitgewerkt zo bijvoorbeeld door de Chef du Parc (militaire) d'Alost (39). De comptabiliteit berustte theoretisch bij de Commissaires de Guerre (40).

Maar deze boekhouding stak vol fouten, gewild of ongewild en zoals het Stadsbestuur suggereert wel eens in het voordeel van de leverancier (41). Hoe kon het ook anders wanneer wij zien hoe de Commissarissen kwamen en gingen. Voor Aalst traden tijdelijk op : Bourdon d'ale d'Oudenarde (42), Disengremel (43), Luyt (44), Bougleux (45) en Isembert (46).

Een veelvoud van diensten - soms zuiver commerciële - naast regeringsinstanties werkten elkaar dikwijls tegen. Er functioneerde in Aalst onder meer : een "Boucherie de la République" (47) met een "Directeur des Vivres" - één is zo corrupt dat hij dient gearresteerd, een "Service de Viandes" - leverancier Van Mol wordt onregelmatig betaald (48), een "Service de Fourrages", een "Direction des Fournitures des Litteries militaires" - hier was leverancier Van Cuyck niet zuiver op de korrel (49). En laten we tenslotte de "Service de Chauffage, Vivres, Pain et Viande" - blijkbaar een overkoepelende dienst - niet vergeten (50). En de lijst is ver van volledig. Om en rondom trad de administratie Stad en Canton Aalst ordenend op maar wordt steevast door ambtenaren op zij geschoven zoals een zekere Ratel die vanaf 4 messidor IV de dienst "Vivres et Pain" gaat verzorgen (51).

---

(39) C.A.A., V, 2, 3.

(40) Verwijzing naar toespraak Dumourieze dd. 8 nov. 1792 in S.A.A., V, 2. "recus en bonne forme" zouden worden opgesteld.

(41) Z. Mun. 3 pluv. IV : S.A.A., I, 1, p. 76 recto.

(42) Z. Mun. 15 pluv. IV : S.A.A., I, 1.

(43) Z. 9 prairial IV : S.A.A., I, 1 ; id. 4 messidor IV : S.A.A., I, 1.

(44) Buitengewone Z. 5 prairial IV : S.A.A., I, 1.

(45) Z. 10 pluviôse V : S.A.A., I, 3.

(46) Z. 4 thermidor V : S.A.A., I, 4.

(47) Z. 14 pluviôse IV : S.A.A., I, 1.

(48) Z. 24 germinal IV : S.A.A., I, 1.

(49) Z. 9 thermidor IV : S.A.A., I, 1.

(50) Z. 22 pluviôse IV : S.A.A., I, 1.

(51) Rapport Missel dd. 4 messidor IV : S.A.A., V, 2, 3.

Intussen wordt het "Parc des Voitures" overgenomen door een privéonderneming (een soort postdienst) met als directeur een zekere Maeyet (52).

Een tijdlang traden vertegenwoordigers op van een "Agence de Commerce", maar die ging prompt over kop (53). In het actief van het agentschap zat niet veel meer dan enkele oude lappen.

Wat de landbouwsector betreft : hier ging het om directe legerbehoeften. We leren heel wat uit bewaarde petities die nauwelijks kunnen verbergen dat men duurder had kunnen verkopen buiten de officiële wegen van de verplichte leveringen vooral dat de uitbetalingen dikwijls op zich lieten wachten (54). Daarbij kwam de voortdurende verwarring tussen numerair en papiergeld (55). Wel dient opgemerkt dat assignaten niet helemaal als vodjes papier werden verhandeld. Men kon er tijdelijk en beperkt genationaliseerd goed mee kopen of het inbrengen als aftrok op bepaalde belastingen (56).

In een petitie van 16 april 1795 (57) lezen we dat Mijlbeke een levering van 69 kwintaal tarwe en idem rogge ondraaglijk vindt terwijl later 100 en meer kwintaal dienen geleverd. Mijlbeke en Schaerbeke kennen schaarste of schaarstepsychose. In de periode 1789-93 alleen al werd aan paarden en wagens heel wat geleverd (58).

Winst of verlies ? Veel hing af van de administratieve afwikkeling van een dossier en laat ons zeggen de passende druk of invloed om het dossier afgehandeld te krijgen (59). Sommige bakkers vergoedde men met geconfisceerd graan. Daar kon wel een broodje af in 't zwart.

P.A. Beeckman leverde 2415 bussels hout voor een bedrag van 313,19, - gulden en dit op 7 floréal V. In 1811 geraakte hij op het "Tableau des Dettes Arriérées de la Ville d'Alost", 1 Vendémiaire X

---

(52) Z. 12 thermidor IV : S.A.A., I, 1.

(53) Z. 3 floréal V :S.A.A., I, 4.

(54) Klachten over laattijdige vergoeding uit Lede : S.A.A., I, 1, p. 193 recto ,vv°

(55) "Direction des Comm. de Guerre aan Mun./Canton A., 22 thermidor IV : S.A.A., V, 2, 3.

(56) art. 9 Besluit Adm. Dep. Schelde 7 pluviôse V : R.A.G., Schelde, 1510.

(57) S.A.A., V, 2 : 1 st.

(58) Aalst : fl. 210 ; Schaerbeke : 235, Mijlbeke : 188 ; (Nieuwerkerke) : 78 : lijst leveringen in S.A.A., VI, 10.

(59) D'Haens Albert ontvangt 2 zakken graan en idem spelt als voorschot Levanties : S.A.A., Z. 13 fructidor IV : S.A.A., I, 1.

(60). We vinden daar ook o.a. de naam van Wed. Collier. Mulder A.J. Cornelis had voor het malen van graan een tegoed van 40 gulden - prestatie van 30 prairial III. Hij kreeg een plaats op het "Tableau des Dettes..." 1 Vendémiaire XI (61). Met F. de la Royere was er betwisting over broodleverantie (62).

De "Hautes Puissanses" of de "Geallieerden" waren al niet vlotter bij betaling. Boel en anderen leverden koeien in 1814. In 1821 vragen zij "eerbiedig" om betaling (63). De zaak werd onderzocht... Aan Wed. Josse Boone werd op primidi II een ontvangbewijs afgeleverd voor levering op 5 augustus 1794 van een partij leder. Geen spoor van vergoeding, wel een dossier (64).

Sommige vorderingen werden wel eens geregistreerd. Wij vonden er terug in het Dépot Tibbaut, act verleden voor notaris De Buck, 18 thermidor IX, waarbij gepatenteerd handelaar Frans Eeman verklaart te hebben geleverd : 196 bussels hooi voor een bedrag van 29,8, gulden Brabants Courant (65). Andere vorderingen : G.H.J. Leunckens voor brandhout : 64 gulden (66). Lixon voor levering olie (verlichting : 23 gulden en C. Marex voor wol : 88 gulden (67). Plaetsier en Steppe hadden kolen geleverd zonder tijdige vergoeding.

Beter dan het aanhoren der klachten en het uiteenrafelen der dossiers, is het onderzoek naar de financiële status van sommige leveranciers.

Het Franse Belastingswezen legde lijsten aan van de meest gegoede burgers. Daarbij werd ook de aard van hun gegoed zijn aangegeven b.v. het patentrecht en de grondbelasting (68).

Landbouwer Boel, °1756 - landbouwer-stoker, behoort in 1812 tot de hoogst gekwotiseerden in de directe belastingen, woonplaats Aalst.

---

(60) S.A.A., V, 12, 1.

(61) S.A.A., V, 12, 1.

(62) Z. 25 ventôse V : S.A.A., I, 4 : Bordereau Recettes et Dépenses, prairial X : S.A.A., V, 12, 2.

(63) S.A.A., II, 16.

(64) S.A.A., V, 2.

(65) R.A.G., Notaris Tibbaut, 76 (F. Eeman was zeer stipt voor de vordering na levering van 500 kw. haver : Z. Mun. A., 24 pluviôse V : S.A.A., I, 4).

(66) S.A.A., V, 12, 1.

(67) id. als (66).

(68) "Liste des 100 plus fort Contribuables de la Ville d'Alost", A. 24 mars 1812 (S.A.A., V, 28).

In 1821 vordert hij een betaling voor levering koeien aan de geallieerden in 1814. De familie Boone, bedrijvig in de leerlooierij is ook sterk betrokken bij de leveringen (69). Toch komt de familie voor op de lijst der 100 hoogst belasten. Idem voor Frans Eeman, handelaar, lid van de Cantonale Raad, °1760 (70).

Een verstandig handelaar die zich veilig stelt via b.v. een contract (71) kon zelf bedingen dat hij in baar geld zou worden vergoed.

G.H.J. Leunckens, betrokken o.a. bij houtleveranties is een belangrijke figuur in de Aalsterse administratie (Ontvanger der Belastingen) (72), °1762. Hij bleef bijzonder welgesteld en was zeker geen dupe van de verplichte leveringen. Hij kwam zelfs voor op de lijst der 600 hoogst belasten van het Departement Schelde (jaar 1803) (73). Hij genoot trouwens die eer met nog eens 30 andere Aalstenaars - een merkwaardig hoog cijfer voor de Stad.

Als besluit een revelerend stukje statistiek. Spijt oorlog, leveranties en zogeheten Franse Terreur kan men het zo stellen dat de bevolkingsdichtheid - toch een indicator - gunstig blijft evolueren :

1784 : 5.070 1795 : 9.809 (75) 1798 : 10.408 (76)

1800 : 10.927 (77) 1805 : 11.521 (78) 1815 : 12.221 (79)

---

(69) S.A.A., V, 2.

(70) Verhandelt hooi, haver.

(71) R.A.G., Tibbaut, 76 : vereffening door Brochard, Chef de Fournitures (196 bussels hooi : 29,8 gulden Brabants Ct.).

(72) Voor jaren III, V, VI, VII, VIIII.

(73) R.A.G., Dep. Schelde, 277, I. st. sub. 305.

(74) DESEYN : Geschied- en Aardrijkskundig Woordenboek - Belg. Gemeenten, Turnhout, 1950.

(75) STATISTIEK : 13 jan. 1840 in S.A.A., V, 71.

(76) C. 418,22 brumaire VI : S.A.A., V, 6. ; DE POTTER en Broeckaert, Aalst p. 149.

(77) DE P. en BR., p. 149.

(78) id. (77).

(79) id. (77) : vgl. 1825 : 12.697 : S.A.A., III, C, 2.

LUC DE RIJCK

DE STAM VAN SER JAAK ROELANTS TE HAALTERT.

I. SER JAAK ROELANTS, zn. Joos, vestigde zich omstreeks 1616 te Haaltert. Vanwaar hij gekomen is blijft tot nog toe een raadsel In 1616 bouwde hij er een brouwerij, die, volgens de verklaring op 11.4.1628 van enkele ingezetenen van de parochie, nog steeds in werking was en voorheen werd opgericht ter vervanging van twee of drie brouwerijen die in de omgeving stonden, maar "inden troubelen tijde bijden brant vergaen zijn" (1). In 1628 werd hem verbod opgelegd nog verder te brouwen ingevolge een octrooi door de koning aan de stad Aalst verleend.

Hij zou zich noodgedwongen verder wijden aan de landbouw, maar eveneens een rol spelen in de magistraat van Haaltert-Kerksken.

Op 10 juli 1626 werd hij door Franchoyse de Beine tot baljuw en ontvanger van haar hof en vierschaar van de heerlijkheid Haaltert-Kerksken aangesteld. Hij bleef baljuw en meier tot 1639 (2).

In 1636 kocht hij van de baron van Erpe een heerlijk leen. Het was een leen van 2 dagwand 50 roeden op het Deeskensveld te Haaltert, met 27 achterlenen. Dit leen behoorde tot het prinselijk leenhof de Schijvink, dat bevoegd was in de drie justitiegraden (hoge, middele en lage). De rechtspraak werd gehouden "ten versoucke van de hooghbailliy van de stadt van Nienove ende den lande van Rotselaer causa officii" en een afvaardiging van de schepenbank, die uit zeven schepenen was samengesteld (3). Op 15 mei 1623 was zijn broer Frans reeds in het bezit gekomen van een leen met achterlenen van het leenhof de Schijvink (3bis).

---

(1) R.A. Gent, fonds Haaltert, nr. 325.

(2) Ibidem, nr. 319.

(3) Land van Aalst, 1975, p. 249-260.

(3bis) A.R. Brussel, Wetachtige Kamer, nr. 9627.

Van 1651 tot 1655 en van 1665 tot 1668 was Jaak burgemeester van Haaltert-Kerksken.

x **Maria Callebaut** († H. 14.9.1637), van wie te Haaltert geboren :

1. Judocus, volgt onder II
2. Jan, volgt onder IIbis
3. Nicolaus, volgt onder IIter
4. Catharina, °7.4.1631
5. Joanna-Maria, °6.4.1634
6. Engelberta, °21.2.1637

II. SER JOOS ROELANTS, °26.8.1622, landbouwer, werd op 5 april 1650 buitenpoorter van Geraardsbergen, bekwam in 1671 bij het overlijden van zijn vader het leen de Schijvink, was schepen van Haaltert-Kerksken in 1674, 1675 en van 1680 tot 1684,

x **Adriana van Steenberghe,** °H. 14.1.1624, d. van Livinus en Elisabeth Claus, († Ekent 10.5.1672), van wie te Haaltert geboren :

1. Joanna, ° 23.3.1645 x ser Michael Spaenhove
2. Elisabeth, °16.5.1647
3. Jacoba, °15.6.1648 x Adriaen Janssens
4. Maria, °15.6.1651, x1 Pieter Cobbaerdt, x2 Jan de Neve, zn. Michaël
5. Livinus, volgt onder III
6. Anna, °26.10.1655 (†H. 25.5.1707) x Lieven Ruyssinck, zn. Boudewijn. Volgens de Staat van Goed opgemaakt op 6.2.1711 bezat Anna 4 dagwand 52 roeden erfgrond en werden staande huwelijk 2 bunder 2 dagwand 93 roeden verworven. Op het neerhof was een paard, een veulen, twee koeien, evenals een ploeg, eegde en slede ; in het huis stond een spinnewiel met de toebehoorten. Bij de uitvaart werden aan de armen twee zakken graan bedeeld (4).
7. Pieter, °ca. 1659 (†)
8. Angelien, °ca 1664 († 3.10.1693) x Pieter Lievens. In de Staat van Goed van 1694 komen o.m. voor : een paard, een weefgetouw met toebehoorten, twee spinnewielen met toebehoorten, een

---

(4) R.A. Gent, fonds Haaltert, nr. 80.

gouden ring (4bis).

9. Catrien, °ca 1669.

Uit de Staat van Goed opgemaakt in 1672 blijkt dat Adriana van Steenberghe 1 bunder 2 dagwand 97 roeden erfgrond bezat, terwijl in de loop van het huwelijk 2 bunder 37 roeden, w.o. een behuisde hofstede in de Ekent, werden verworven. Het roerend goed bestond o.m. uit twee paarden, twee koeien, drie runders, twee varkens ; verder spinnewielen met de toebehoorten, "eenen meschen coecker, twee gauden ringhen ende eenen smetel riem" (5).

III. SER LIEVEN-FRANS ROELANTS, ° 21.9.1653 († Ekent 4.1696), landbouwer, deed bij het overlijden van zijn vader leenverhef, verhuisde naar Gent,

x **Francisca-Joanna Meganck** († 4.1696), van wie geboren :

1. Egidius, ° H. 23.7.1678
2. Jan, ° H. 2.11.1691
4. Judocus, volgt onder IV
5. Martinus
6. Angeline

Uit de Staat van Goed opgemaakt in 1696 blijkt dat de vaderlijke erfgrond bestond uit 1 bunder 68 roeden leen en 2 dagwand 30 roeden, w.o. een behuisde hofstede ten Ekent, de moederlijke erfgrond bestond uit 1 bunder 1 dagwand 9 roeden land, gedurende het huwelijk werden 2 dagwand 73 roeden verworven. Voor de uitvaart werd een rund en drie tonnen bier gekocht (6).

IV. SER JUDOCUS ROELANTS, woonde te Gent. Na het overlijden van zijn vader deed hij in opvolging van hem leenverhef.

In 1760 werd hij hierin opgevolgd door zijn zoon LIVINUS, koopman te Gent, en in 1789 opgevolgd door diens zoon JUDOCUS, eveneens wonend te Gent (7).

(4bis) Ibidem, nr. 76

(5) Ibidem, nr.70.

(6) Ibidem, nr. 77.

(7) Ibidem, nrs. 55, 57.

IIbis. JAN ROELANTS, °23.6.1625, landbouwer, x **Anna de Maey**, van wie te Haaltert geboren :

1. Maria, °10.3.1641
2. Joanna, °24.6.1645
3. Cornelius, volgt onder IIIbis
4. Catharina, °2.6.1651
5. Petronella, °1.9.1656

IIIbis. CORNELIUS ROELANTS, °1.1649 x **Maria van den Steen,** van wie te Haaltert geboren : Judoca °16.8.1688 († H. 1.8.1728) x Jan de Schutter, van wie : Joanna, °ca 1720 en Anna °ca 1726

IIter. NICOLAES ROELANTS, °18.5.1628 († Ekent 11.1679), landbouwer, werd op 1.7.1679 buitenpoorter van Geraardsbergen, schepen van Haaltert-Kerksken van 1670 tot 1673 en van 1676 tot 1679,

x1 **Anna van Steenberghe** († Ekent 8.1666), x2 **Niclaesijne Herdewé,** weduwe van Rubbrecht van den Bruele, mulder op de watermolen te Gotegem.

Bij het overlijden van zijn eerste vrouw blijkt uit de Staat van Goed van 1666 dat haar erfgrond bestond uit 6 dagwand 68 roeden en dat zij staande huwelijk een behuisde hofstede van 92 roeden in den Ekent hadden verworven, naast 2 dagwand 37½ roeden land en meers. Onder de roerende goederen vermelden wij : drie spinnewielen met de toebehoorten, een wafelijzer, twee zilveren hechten van messen, "den reke ende silveren ketens", twee gouden ringen, op het hof een bruin ruinpaard, twee koeien, een rund van drie jaar, een kalf, twee varkens, er was ook een "cauterploech", naast 250 hopstaken (wat een hoplochting veronderstelt) (8). Bij het overlijden van Nicolaes, die de betiteling krijgt van "eersaeme", bedragen de patrimoniale goederen een behuisde hofstede van 2 dagwand op de Brul, naast 5 bunder 2 dagwand 99 roeden land en bos + 1256 gulden renten en obligatie ; de venditie van paarden, koeien, wagen en harnas en huisraad bracht 385 gulden op. Bij testament schonk hij aan de kerk van Haaltert 24 gulden (9).

---

(8) Ibidem, nr. 70.

(9) Ibidem, nrs. 74, 75, 77.

Uit het eerste huwelijk werden te Haaltert geboren :

1. Jacobus, volgt onder IIIter
2. Jenneken, °31.10.1654 x Pieter Standaert
3. Janneken, °30.1.1656 († Ede 9.1720) x Jacobus Raes, landbouwer-steenbakker. Zijn vrouw had hem verzocht een kapelleken ter ere van O.L.Vrouw te bouwen op de plaats waar de kareelhoven stond (10).
4. Francisken, volgt onder IIIquater

IIIter. JACOBUS ROELANTS, °30.10.1653, landbouwer - brouwer, buitenpoorter van Geraardsbergen 1698, wonende te Kerksken († K. 7.4.1721).

x1 **Josina Ruyssinck** († K. 3.8.1698), x2 **Joanna Janssens** († K.)

In de Staat van Goed van 1698 komen o.m. voor : een paard, twee veulens, twee koeien, een rund, een varken ; een wagen, ploeg, slede en eegde ; twee spinnewielen met toebehoorten (11). Bij het overlijden van Jacobus bestaan zijn erfgoederen uit 2 bunder 29 roeden, waaronder een behuisde hofstede van 80 roeden te Kerksken nabij de kerk ; onder het roerend goed komt nu ook een weefgetouw voor. Bij zijn begrafenis werden twee zakken koorn bedeeld aan de armen (12).

Uit het eerste huwelijk werden geboren :

1. Adriaen, volgt onder IVter
2. Niclaeys, °ca 1693 (†)
3. Frans, volgt onder IVter b.

Uit het tweede huwelijk :

4. Jan, °ca 1703
5. Cornelia, °1706 († K. ten Berg 12.1767) x Jacobus Bayens, zn. Pieter († 15.12.1755). Uit de Staat van Goed van 1756 blijkt dat er in het huis twee spinnewielen met toebehoorten, een weefgetouw met toebehoorten, twee koeien met rund en kalf, waren ;

---

(10) Ibidem, nr. 85.

(11) Ibidem, nr. 77.

(12) Ibidem, nr. 85.

er was ook een hoplochting (13).

6. Joanna, °1708 (†7.1748) x Pieter Dhageleer, zn. Andries. In de Staat van Goed komt een spinnewiel met toebehoorten, een weefgetouw, een koe en ook "een silveren ooreijser met den kerckboeck met een silveren sloot" voor (14).
7. Livinus, ° K. 1711, buitenpoorter van Geraardsbergen in 1749 (†5.1786) x Joanna-Marie Callebaut, ° Kerksken, d. van Peeter en Anna de Pauw, van wie :

   a. Theresia
   b. Jacobus
   c. Marie-Anne
   d. Maria-Francisca, °1766

In de Staat van Goed van 16.1.1787 komen o.m. voor : twee weefgetouwen, twee paarden, drie koeien, een rund, drie varkens (15).

8. Pieter, °K. ca 1714 x Joanna-Catharina Meganck, van wie :

   a. Joannes, °ca 1743
   b. Anne-Marie, °ca 1746 († H. Ekent 2.11.1783) x Judocus Vijverman, die bij het overlijden van zijn vrouw bezat o.m. twee spinnewielen, een weefgetouw, een koe en twee staken bieën (16).
   c. Livinus, °ca 1754

9. Cornelis, °ca 1717 x Catharina Sterck, van wie : Pieter
10. Steven (†)

IVter. ADRIAEN ROELANTS, ° K. ca 1688 x 1714 **Catharina Sterck**, van wie geboren :

1. Josina x Pieter Cooman
2. Frans, volgt onder Vter
3. Niclaes

Vter. FRANS ROELANTS x **Catharina Vijverman**, van wie geboren :

---

(13) Ibidem, nr. 116.
(14) Ibidem, nr. 107.
(15) Ibidem, nr. 145
(16) Ibidem, nr. 142.

1. Gillis, volgt onder VIter
2. Jan-Baptist, volgt onder VIter b
3. Engelbertus
4. Joanne x Pieter Meganck
5. Adiaen x Marie-Françoise Baeyens, °Sint-Lievens-Houtem, d. van Peeter en Catharina Buydens († K. Plaats 23.5.1781), van wie :
   a. Pieter, °ca 1764
   b. Pieternelle °ca 1771
   c. Judoca, °ca 1774

In de Staat van Goed opgemaakt op 24.5.1781 komen drie spinnewielen met toebehoorten, een weefgetouw met toebehoorten, een koe en een varken voor (17).

VI.ter. PIETER ROELANTS († K. 2.1771) x1 **Marianne Lauwereys,** d. Pieter en Pieternelle Meganck, († 12.2.1711), x2 **Judoca van der Stockt,** x3 **Anna-Catharina Schotte.**

Uit het eerste huwelijk werden geboren :

1. Pieter-Fransus, °ca 1761 x Bernardine van den Berghe († K. Plaats 4.6.1792), van wie :
   a. Joanne-Catharina, °ca 1789
   b. Maria-Theresia, °ca 1791
2. Joannes, °ca 1766 (†)
3. Barbara, °ca 1770

Uit het tweede huwelijk :

4. Isabella, °1774
5. Constantinus, °1775

Uit het derde :

6. Bernardus

Bij het overlijden van de eerste echtgenote komen in de Staat van Goed o.m. een spinnewiel met toebehoorten, een weefgetouw met

---

(17) Ibidem, nr. 138.

toebehoorten, twee gouden ringen voor (18).

VIter b. JAN BAPTIST († K. 25.3.1791), herbergier in "Sint-Maarten" op de Plaats te Kerksken, x **Anne-Marie Buydens**, d. van Adriaen en Josine Praet, van wie :

1. Marie-Josine, °ca 1766
2. Ludovicus, °ca 1768
3. Constantinus, °ca 1770
4. Peeter, °ca 1773
5. Jacobus, °ca 1776
6. Barbara, °ca 1778
7. Jan-Baptist, °ca 1784

Bij het overlijden van Jan-Baptist komen in de Staat van Goed o.m. voor "twee caffepotten, alle de theetassen met de theebis, een theemoir, een spoelbank", drie spinnewielen met toebehoorten, een weefgetouw met toebehoorten, "een oülle stoof", twee koeien en een rund, 30 bollen (19).

IVter b. FRANCIES ROELANTS, ° K. ca. 1695, buitenpoorter van Geraardsbergen in 1760 († K. 4.1772) x1 **Laurentien de Smet,** d. Cornelis en Maria van der Eecken, weduwe van Lieven van der Haeghen, (†23.3.1725), x2 **Catharina Sienaert,** d. Cornelis († K. 9.4.1744).

Uit het eerste huwelijk werden geboren :

1. Joosine, °ca 1723 x Joannes Dierickx, zn. Engelbertus, timmerman († K. Plaats 25.8.1762)

Uit het tweede :

2. Joanna, °ca 1731 x Adriaen Lievens, zn. Pieter en Marie de Pauw, († K. 12.1782).

Uit de Staat van Goed van 19.9.1783 blijkt dat de overledene in het bezit was van een heerlijke leenboek van de heer van Oombergen onder het heerlijk leenhof de Schijvink met 17 achterlenen. Onder

---

(18) Ibidem, nr. 130.

(19) Ibidem, nr. 150.

de inboedel telde men 8 tinnen lepels en 12 "eysderen forcetten" (in dien tijd nog een zeldzaamheid !), twee spinnewielen met toebehoorten, een weefgetouw met toebehoorten ; op het hof een paard twee koeien, een kalf en een varken ; een kar, ploeg, eegde en wanmolen ; Adriaen was eveneens in het bezit van een hoplochting (20).

3. Marianne, °ca 1734 (†)
4. Peeternelle, °ca 1736 († K. 2.3.1783) x Judocus Baeyens : geen kinderen
5. Joseph, °ca 1740 x

In de Staat van Goed van 2.4.1725 bij het overlijden van Laurentien komen o.m. voor "twee gaude ringhen te weten een trauwrinck ende een steenrinck, met een silveren ooreijser" (21). In deze van 1.7.1744 komen spinnewielen met toebehoorten voor, drie koeien, een rund en een kalf (22).

IIIquater. FRANCISKEN ROELANTS, °ca 1658, burgemeester in 1700 (†ca 1732), van wie :

1. Jacobus (†1728), brouwer, x Elisabeth Muylaert, d. Lieven († E-kent 26.8.1728), van wie :
   a. Marie-Fransoise, °29.4.1726 x Judocus Eeman
   b. Joseph, °9.4.1729

Volgens de Staat van Goed van 17.6.1729 was Jacobus eigenaar van 1 bunder 2 dagwand 55 roeden land ; onder roerend goed trof men o.m. aan : twee paarden, twee veulens, drie koeien, twee runders, een kalf, een varken, naast een wagen, ploeg en eegde, evenals twee spinnewielen met de toebehoorten, een wafelijzer, "een rieten stockt", 70 hopstaken en zelfs 312 gulden "gerede penningen" (23).

2. Jan, volgt onder IVquater
3. Angelina x Jan de Sadeleer
4. Martinus (†24.1.1725) x Caroline Lievens, d. Pieter : geen kinderen.

---

(20) Ibidem, nr. 141.

(21) Ibidem, nr. 87.

(22) Ibidem, nr. 102.

(23) Ibidem, nr. 89.

Volgens de Loper van 1732 bezit Frans een behuisde hofstede ten Ekent van 2 dagwand 29 roeden + 46 roeden hoplochting + te Haaltert 17 dagwand 44 roeden + 1 d. 25 r. bos + te Kerksken 7 d. 53 r. land en hij pacht 19 d. 54¼ roeden.

In de Staat van Goed van 1725 worden o.m. een paard en koeien, evenals "een gauden steenrinck met eenen kerkbouck met een silveren slot" vermeld (24).

IVquater. JAN ROELANTS (†10.1724) x **Petronella van den Bossche** van wie :

1. Frans, volgt onder Vquater

Vquater. FRANS ROELANTS, °ca 1724 († Ekent 8.6.1752) x **Marianne Praet**, d. Jan, van wie :

1. Jan-Baptist, volgt onder VIquater
2. Livinus, °ca 1750 (†)
3. Marie-Joosine, °ca 1751

Uit de Staat van Goed blijkt dat de erfgrond van de overledene 3 bunder 2 dagwand 98 roeden bedroeg ; op het hof komen voor : een paard met veulen, drie koeien en twee kalveren, een varken (20.11.1752) (25).

VIquater. JAN-BAPTIST ROELANTS, °ca 1748, landbouwer (†1792) x 1774 **Albertine Coppens**, ° H. 3.4.1750, d. van Jan-Baptist (zn. van Gulielmus x Anna Baeten) en Catharina van Landuyt, (†10.11.1825), van wie te Haaltert geboren :

1. Angela, °13.3.1775
2. Maria, ° 10.5.1778 x Jaspart Schouppe, landbouwer te Aaigem
3. Theresia, °3.9.1781
4. Frans, volgt onder VIIquater
5. Dominicus, °13.10.1786
6. Josephus, °9.10.1789

---

(24) Ibidem, nr. 87.

(25) Ibidem, nr. 112.

VIIquater. FRANS ROELANTS, °31.1.1784, landbouwer († H. 22.11. 1861) x 1814 **Theresia de Rijck**, °Mere 30.4.1794, d. Laurentius (°Mere 5.12.1751, rentenier wonende te Aalst) en Lucia de Moor († 17.8. 1794), († H. 30.7.1840), van wie te Haaltert geboren :

1. Francisca, °14.9.1815 x Carolus-Ludovicus van Landuyt, landbouwer-winkelier (26)
2. Charles, °1.5.1817 († 22.5.1818)
3. Charles, °29.6.1819 († 2.7.1822)
4. Juliana, °16.8.1821, kloosterlinge bij de zusters Franciskannessen van Opbrakel, overste te Etikhove (1853), Sint-Denijs-Boekel (1862), Erembodegem (1873)
5. Dominicus-Benedictus, volgt onder VIIIquater
6. Joanna, °10.5.1826, kloosterlinge bij de zusters Viktorinen te Waasmunster, waar † 1854
7. Ludovicus, °28.9.1828, priester, achtereenvolgens onderpastoor te Berlare (1862) en te Sint-Amandsberg (1873), proost te Puivelde-Belsele (1888), direkteur van de zusters van Sinaai-Waas († 13.4.1901)
8. Angelina, °1.4.1830 x Domien van Droogenbroeck, landbouwer te Mere (27)
9. Rosalia, °4.9.1831 († 4.6.1842)
10. Franciscus-Alfonsus, °23.10.1835 († 18.4.1836)
11. Marie-Adelaïda, °9.6.1837 x Philemon van de Sande, mulder-eigenaar te Mere (28)
12. Maria-Hortensia, °21.7.1740 († 16.1.1742)

Bij de verkaveling op 22.11.1827 bekwam Frans 23 roeden hofstede ten Ekent en 2 dagwand 66 roeden land. In 1817 kocht hij 1 dagwand 30 roeden land en 75 roeden meers te Haaltert. Bij het afsterven van zijn tante Marie bedroeg zijn aandeel 2 dagwand 26 roeden land en meers (13.9.1832), geschat op 1864 gulden 13 stuivers. In 1836 kocht hij 42 roeden land. In 1861 bedroeg de erfgrond van Frans 6 ha. land (verdeeld over 22 perceeltjes) en ca 25 a. hof-

---

(26) Van wie : 1. Alfons, loodgieter te Wetteren x Emma Baeyens, herbergierster aldaar, van wie : Adolf, loodgieter ; Polydor, suikerbakker te Laken ; Adeline, herbergierster te Wetteren, Clemence, Jozef en Jules ; 2. Charles-Louis, loodgieter te Haaltert ; 3. Benoit, blikslager te Haaltert, van wie : Jozef x Emilie de Smet : Omer, Emiel, Cyriel, Jules, en Theodoor x Angelique de Smet : Maria, Jozef ; 4. Leopoldine x Emiel Verschelden te Wetteren ; 5. Stephanie, kloosterlinge in het Crombeen te Gent.

stede ten Ekent.

VIIIquater. DOMINICUS - BENEDICTUS ROELANTS, °10.12.1823, landbouwer, gemeenteraadslid van 1852, eerse schepen van 1876 en waarnemend burgemeester van 1879 tot 1884, waarna opnieuw schepen ; voorzitter van de kerkraad van 1884, ondervoorzitter van de maatschappij van onderlinge bijstand "Bemint Elkander" († H. 29.11.1902) x Iddergem 1854 **Theresia Sonck,** °Iddergem, d. van Petrus-Anthonius (†Iddergem 8.5.1867) en Joanna-Catharina van den Broeck, († H. 14.4.1893), van wie te Haaltert geboren :

1. Lodewijk-Marie-Jozef, volgt onder IXquater

Dominicus-Benedictus bekwam in 1862 bij het afsterven van zijn vader een erfdeel geschat op 6618,89 fr. In datzelfde jaar kocht hij 25 a. 22 ca. land en in 1882 nog 21 a. en in 1868 een behuisde hofstede van 27 a. 80 ca. in den Ekent. Het aandeel van Maria-Theresia in 1877 bij het overlijden van haar ouders bedroeg 16.798,90 fr.

Bij het overlijden van zijn broer Ludovicus in 1901 kreeg Dominicus-Benedictus voor zijn deel in onroerend goed een waarde van 3383 fr.

IXquater. LODEWIJK-MARIE-JOZEF, °25.12.1874, landbouwer († H. 22.9.1915) x Haaltert 1899 **Marie-Isabelle de Hondt**, d. van Désiré (zoon van Livinus, °Aaigem x Marie-Theresia van den Steen) († H. 2.7.1916) en Virginie van Yper (°Nederhasselt, dochter van Jan-Baptist x Berlindis van der Paelt) (†H.8.4.1910), °H.15.8.1877 (†H.9.4.1951) van wie te Haaltert geboren :

1. Alma, °18.10.1901 x 1927 Aimé de Gent te Denderhoutem (29)
2. Jozef, °26.10.1902, landbouwer († H. 4.2.1967) x 1946 Clementine Meganck (geen kinderen)
3. Albert, °2.1.1904, priester gewijd 2.2.1931, mislezer Nieuwkerken-Waas, 1932 onderpastoor Zegelsem, 1935 Sint-Maria-Lierde 1938 Sint-Lievens-Houtem, 1940 Meerbeke, 1946 Heusden, 1952 pastoor te Zevergem, 1966 ontslag, rektor te Waasmunster-Sombeke.

---

(29) Van wie : Christiane x Gilbert de Witte, van Herdersem ; Marcella x Denis de Witte, van Herdersem ; Albert x Gislaine Liebaut.

4. Roger, volgt onder Xquater
5. Raymond, °17.11.1911, landbouwer
6. Marcel, °21.2.1915, priester gewijd 9.6.1939, leraar Sint-Gregoriusinstituut Ledeberg, 1946 onderpastoor Melle-centrum, 1956 Ledeberg, 1962 pastoor te Lemberge en 1968 te Wetteren-ten-Ede.

Het erfdeel van Maria de Hondt in 1916 bedroeg een behuisde hofstede van 61 a. 20 ca. te Nederhasselt + 3 ha. 96 a. 50 ca. land en meers (geschat op 25.000 fr.).

Xquater. ROGER ROELANTS, °24.7.1905, kanthandelaar, lid van de kerkfabriek sinds 1967, x H. 1936 **Maria de Brouwer,** ° H. 28.5.1911, d. van Kamiel en Leonie van den Steen, van wie geboren :

1. Herman-Kamiel-Lodewijk, ° H. 21.2.1937, dokter in de filosofie, licentiaat in de wiskunde, gewoon hoogleraar aan de universiteit van Leuven, x Leuven 1964 Germaine Sneessens, °18.8.1940, van wie geboren :
   a. Emmanuel, °Leuven 26.4.1965
   b. Simon, °Brussel 19.11.1969
2. Gaston-Jozef-Benoit, °Aalst 25.1.1938, bediende, x Impe 1960 Godelieve de Schrijver, ° H. 30.3.1939, van wie :
   a. Ludwig, °Kinshasa 31.9.1963
   b. Werner, °Kinshasa 13.2.1965
3. Alma-Lutgart-Leonie, ° Aalst 30.12.1939 († H. 28.1.1940)
4. Hugo - Jozef - Alma, °H. 9.4.1941, bediende, x H. 1965 Agnes Schandevijl, ° H. 9.5.1943, van wie geboren :
   a. Ilse, °Aalst 8.3.1967
   b. Katleen, °Aalst 29.8.1969
5. Christiane-Maria-Maurits, ° H. 23.8.1943, beroepsregentes, x H. 1966 Jos. Scheirs, °17.1.1942, griffier aan de rechtbank te Gent, van wie :
   1. Ingeborg, °Gent 2.2.1974
6. Lutgart-Clementine-Albert, ° H. 26.4.1945 († H. 2.5.1945)
7. Luc-Raymond-Maria, ° H. 24.11.1946 († H. 18.12.1946)
8. Marc-Marcel-Maria, ° H. 24.11.1946, bediende, x Aalst 1969 Magda Haems, °Aalst 24.7.1949

9. Dirk-Raymond-Maria, ° H. 27.11.1947, licentiaat in de politieke en sociale wetenschappen, x Essen Mieke Konings, °Essen 27.11.1953
10. Bert-Luc-Maria, ° H. 2.12.1948, bediende, x H. 1971 Annie Buyl, ° H. 16.6.1951, van wie geboren :
    1. Wouter, °Aalst 16.11.1974
    2. Joris, ° Aalst 5.11.1976
11. Luc-Herman-Marcella, °H. 31.12.1950, bediende x H. 1973 Nadinne Meganck, ° H. 16.6.1952 van wie :
    1. Wim, °Aalst 18.12.1974
12. Machteld-Clementine-Gaston, ° H. 5.7.1953 x Sint-Gillis-Dendermonde 1972 Dirk de Fré, °Kalken 31.10.1949, apoteker, van wie :
    1. Amaury, °Gent, 7.11.1972

ANDERE ROELAN(D)T(S) TE HAALTERT BUITEN GEKEND STAMVERWANTSCHAP MET VOORGAANDE :

I. CORNELIUS ROELANDT (†1788) x **Elisabeth van Impe**, van wie te Haaltert geboren :

1. Judocus, volgt sub II
2. Jan-Baptist, °30.12.1747
3. Petrus-Frans, °21.11.1749
4. Petrus, °13.5.1751
5. Melchior, °20.11.1754
6. Jan-Baptist, °20.11.1754
7. Egidius, °12.7.1758

II. JUDOCUS ROELANDT, °12.8.1746 x 1781 **Petronella Ghijsels**, van wie te Haaltert geboren :

1. Henricus, °5.11.1790
2. Berlindis, °26.5.1794

— — — — —

I. CAROLUS ROELANDT (†1771) x **Adriana Scheerlinck**, van wie te Haaltert geboren :

1. Jacobus, °17.12.1739

2. Susanna, °8.2.1741
3. Petronella, °6.11.1743
4. Petrus, volgt sub II

II. PETRUS ROELANDT, °1.9.1748 x 1787 **Rosa-Catharina Callebaut** van wie te Haaltert volgende kinderen :

1. Frans, °13.3.1789
2. Dominicus, °4.9.1790
3. Maria, °22.5.1792
4. Bernardus, °10.10.1794
5. Victoria, °21.10.1796

— — — — —

I. JAN ROELANDT († 1764) x 1750 **Petronelle van Nedervelde**, van wie te Haaltert geboren :

1. Anna, °18.9.1751
2. Cornelia, °1.11.1754
3. Adriaan, °9.5.1755
4. Carola, °28.1.1758
5. Judocus, °28.1.1758
6. Cecilia, °22.4.1761
7. Jan, volgt onder II

II. JAN ROELANDT, °29.9.1762 x **Theresia Coppens**, van wie te Haaltert geboren :

1. Josephus, °10.4.1788
2. Alberta, °26.5.1789
3. Dominicus, °3.2.1791
4. Ida, °30.7.1792

— — — — —

I. HENRICUS ROELANDT x **Cornelia van den Berghe**, van wie te Haaltert geboren :

1. Adrianus, volgt onder sub II

2. Judoca, °ca 1647
3. Joanna, °23.10.1651

II. ADRIANUS ROELANDT, °29.3.1645 x **Gerardine X.**, van wie geboren :

1. Jacoba-Margarita, °16.4.1684

— — — — —

I. FRANS ROELANT (†1733) x **Petronilla Ruysinck**, van wie te Haaltert geboren :

1. Ingelberta, °17.3.1687
2. Martinus, volgt sub II

II. MARTINUS ROELANT, °30.7.1697 x 1721 **Caroline Lievens** (Kiekens ?), van wie te Haaltert geboren :

1. Anna-Francisca, °15.3.1722
2. Adriana, °19.2.1723
3. Joanna, °10.10.1724

— — — — —

I. CORNELIUS ROELANDT x **Gasparina Vijferonts**, van wie te Haaltert geboren :

1. Jan, volgt onder II
2. Livina, °15.10.1616
3. Catharina, °20.10.1616
4. Adrianus, °25.2.1619
5. Maria, °1.3.1621
6. Joanna, °26.5.1623
7. Barbara, °4.8.1624
8. Antonius, °28.12.1626
9. Elisabeth, °31.1.1629

II. JAN ROELANDT, °28.11.1613 x **Joanna Falen**, van wie geboren te Haaltert :

1. Elisabeth, °20.3.1647

— — — — —

I. JUDOCUS ROELANT (†1775) x **Maria-Anna Eeman**, van wie te Haaltert geboren :

1. Frans, °17.1.1717
2. Gaspar, °16.7.1719

— — — — —

I. CAROLUS ROELAN(D)T(S) x 1705 **Joanna de Vuyst**, van wie te Haaltert geboren :

1. Elisabeth, °8.8.1706
2. Judoca, °15.2.1708
3. Joanna, °2.6.1710
4. Theresia, °5.11.1712
5. Jan, volgt onder II
6. Elisabeth, °28.5.1717

II. JAN ROELAN(D)T(S) x **Joanna Scheerlinck** (†1750), van wie te Haaltert geboren :

1. Judoca, °5.8.1743
2. Joanna, °15.9.1747

— — — — —

I. FRANS ROELANDT x **Barbara Wijant**, van wie te Haaltert geboren :

1. Florentina, °1.12.1784
2. Theresia, °27.12.1785
3. Berlindis, °1.6.1787
4. Judoca, °10.12.1788
5. Emmanuel, °24.11.1790
6. Christina, °29.9.1792
7. Joanna, °23.12.1794

8. Judocus, °12.11.1796.

— — — — —

I. ADRIANUS ROELANDTS x **Adriana Bruckstaels**, van wie te Haaltert geboren :

1. Adrianus, °5.8.1618

— — — — —

I. JUDOCUS ROELANTS, z. Jan († H. 2.10.1775), buitenpoorter van Geraardsbergen in 1723, wonend te Denderhoutem x Angelina Eeman, d. Gaspar (†Denderhoutem), van wie te Denderhoutem geboren :

1. Frans,
2. Barbara, begijntje te Aalst
3. Anna-Marie x Jen-Baptist van der Maeren, van wie 8 kinderen
4. Ignatius (†) x Joanna-Marie Baeyens, van wie :
   a. Angelina, °ca 1752
   b. Judoca, °ca 1753
   c. Livina, °ca 1754
   d. Barbara, °ca 1756
   e. Joannes, °ca 1760
   f. Joanna, °ca 1761
   g. Joannes-Baptist, °ca 1763

J. DE BROUWER

Een devotieprentje uit de 19e eeuw

Te dateren uit de tijd dat hier de eerste trein reed, heeft als tekening op de voorkant een Ecce-Homo, op de achterzijde een stoomlocomotief. Daaronder volgende tekst :

REIS NAAR DE HEMEL

Vertrek : Ten allen tijde..
Aankomst : Wanneer 't God belieft.

Prijs der verschillende treinen :

Bliksemtren : Vrijwillige Armoede, eeuwige Zuiverheid en volkomen Gehoorzaamheid.
Sneltrein : eerste en tweede plaats : Godvrezendheid, godvruchtige Oefeningen, veelvuldig gebruik der H. Sacramenten.
Gewone treinen : eerste, tweede en derde plaats : Naleving der geboden Gods en vervulling der plichten van uwen staat.

Prijzen der Plaatsen :

eerste plaats : Liefde en Zelfopoffering
tweede plaats : Verlangen en Strijd
derde plaats : Vrees en Boeting

MERK WEL OP :

De Maatschappij heeft geen pleziertreinen en geeft ook geene kaarten voor gaan en keeren. - Langs de gansche lijnie worden reizigers opgenomen. - Die zich niet bloot stellen wil den trein te missen of aan de voorlaatste statie te moeten stilhouden, wordt verzocht geene andere vracht dan goede werken mede te nemen. - Kinderen beneden de jaren van verstand reizen voor niet mits zij op den schoot

hunner Moeder de H. Kerk gehouden worden.

Dit prentje is afkomstig uit een prachtige verzameling van Mej. Maria Hemerijckx, zuster van wijlen de gekende leproloog. Toegestuurde doodsprentjes worden in dank aanvaard op haar adres : Karel van de Woestijnestraat, 30, 9300 Aalst.

F. Courteaux

BOEKBESPREKINGEN

AALST

M. Schurmans s.j.

Jezuïeten in dienst der pestlijders te Aalst en elders.

Jong en Oud - driemaandelijks tijdschrift van de oud-leerlingenbond van het Sint-Jozefscollege te Aalst, nr. 83 - winter 1975 - p. 4-8.

Deze studie is een aanvulling op het boek waarmee K. Baert en J. Dauwe de zwartzusters huldigden bij hun 500-jarig verblijf te Aalst. In een eerste, meer algemeen gedeelte wordt gewezen op een lange reeks van epidemieën : van 1621 tot 1637 stierven in de Jezuïetenprovincie Flandro-Belgica 112 ordebroeders als ziekenverplegers ; gedurende de meest kritische periode (1634-1636) overleden 59 van hen in dienst van de pestlijders.

Tussen 1625 en 1640 was te Antwerpen het "afzonderingshuis voor pestlijders" toevertrouwd aan de Jezuïeten.

In een tweede deel dat de periode 1620-1670 behandelt vernemen wij dat 20 paters en broeders uit het Aalsters college stierven aan de pest ; de "Litterae annuae" delen één en ander mee over een tiental overledenen.

Uit de zelfde bron vernemen wij dat "het Christelijk dienstbetoon der onzen (de Aalsterse Jezuïeten) aan Franse soldaten, die in groten getale verpleegd werden zowel in het openbaar hospitaal als bij particulieren, grote lof verwierf van generaal Turenne".

(Het zal uit dankbaarheid geweest zijn dat die zelfde Turenne de stad liet verwoesten ! nota voor ons).

AALST

O. van de Vyver s.j.

Aalstenaars die intraden in de sociëteit van Jezus vanaf haar oprichting in 1540 tot haar opheffing in 1773, opgedragen aan het Land van Aalst.

Jong en Oud - driemaandelijks tijdschrift van de oud-leerlingen-

bond van het Sint-Jozefscollege te Aalst. Nr. 85 - zomer 1976 - p. 26 tot 33.

De lijst bevat 58 namen van Paters, Broeders en Scholastieken met vermelding van de vader en de moeder, geboorte- en intredejaar en plaats van overlijden. Meestal wordt ook de status van de ouders vermeld wat ons toelaat vast te stellen dat alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd waren. Een paar voorbeelden.

Pater **Philippus de Cottreau** ° 1593 † 1667, was van adellijke afkomst, zijn vader was gedurende meer dan 20 jaar eerste schepen van Aalst. In de Sociëteit was Philippus o.a. aalmoezenier op de vloot en in het leger, gedurende 8 jaar verpleegde hij pestlijders in verscheidene steden.

Pater **Antonius van Torre** ° 1615 † 1679, was de zoon van een werkman, bij zijn intrede was hij volledig wees. Deze leraar en studieprefect was vooral bekend om zijn Latijnse schoolboeken, uitgaven die een grote invloed hebben gehad op het humaniora-onderwijs in de Flandro-Belgische provincie.

Een interessant overzicht waarvoor ook familiekundigen de samensteller zullen dankbaar zijn.

AALST

Alfons Van der Heyden

OORLOGSKRONIEK DER STAD AALST (1940-1945)

125 blz. Prijs 225 fr, voor leden 200 fr. Wellekensstraat 7, Aalst.

Ere-stadsarchivaris Van der Heyden heeft dag na dag de voornaamste gebeurtenissen in onze stad genoteerd gedurende de oorlogsjaren. Hij heeft dit gedaan zonder pathos, op objectieve wijze en schrikt er niet voor de uitspattingen van beide partijen aan de kaak te stellen. Collaboratie, weerstand, repressie, moorden, alles wordt op eerlijke wijze behandeld. Hij schrijft waarachtige geschiedenis wanneer hij verklaart dat de oorlogsburgemeester alleen bekommerd was om het welzijn van zijn stadsgenoten, dat hij onderscheid maakt tussen autentieke en "nieuwbakken" weerstanders, dat hij het opneemt voor Vlaamsvoelenden die eerlijk voor hun idealen durfden uitkomen : het is geen kroniek van de haat geworden !

Ook aan de huisvrouwen heeft hij gedacht : hij volgt de prijzen van de voedingswaren op de voet, vooral in de sluikhandel.

Van een heel andere aard is de interessante mededeling van een professor uit Berlijn. Dr. Franckenberg verklaarde dat de verzame-

ling beeldjes in pijpaarde, bewaard in ons stadsmuseum, van onschatbare waarde zijn en dat er, buiten Nurenberg en Aalst, geen van die beeldjes uit de Romeinse tijd zijn overgebleven. Na de oorlog werd deze uitspraak door andere oudheidkenners bevestigd.

AALST

Laurent Busin

ROEL D'HAESE. LES CHEMINS DU TRAVAIL

Kon. Musea voor Schone Kunsten, Museumstraat 9, 1000 Brussel.
Bulletin 1973/1-4 (p. 191 tot 227), 300 fr, postrek. 000-0049552-82
Dertien afbeeldingen, samenvatting in het Nederlands.

Van 1932 tot 1935 volgde Roel D'Haese lessen van tekenen en modelleren in de Akademie van Aalst. Trad in dienst bij een smid, leverde daarna gesneden heiligenbeelden. In 38-42 was hij leerling van Oscar Jespers in het hoger instituut voor bouw- en dekoratiekunst van Ter Kameren.

Doel van de auteur is Roels kunstenaarschap te benaderen, kronologisch gaande van werk tot werk.

Zijn kunst ontwikkelde zich vooral op basis van zijn omgang met de verschillende materies : steen, ijzer, hout, brons. Vervaardigde ook juwelen en een vijftigtal goudskulptures. Hij is een vruchtbaar tekenaar, hoofdzaak is toch het bronswerk in verloren vorm.

Op de evolutieschets volgt een selektie uitspraken van de kunstenaar, een lijst van tentoonstellingen gehouden in drie werelddelen tussen 1949-71 en een beknopte bibliografie. De meeste behandelde beelden behoren aan de Galerie Claude Bernard te Parijs.

F. Courteaux

ONZE BIBLIOGRAFIE

47) ALGEMEEN

JORIS VERHEYDEN

ALOIS WALGRAVE (1876 - 1930)

133 blz. Negen illustraties. Gebonden, met goudopdruk. 1976. Drukkerij-uitgeverij Veys, 8880 Tielt. Prijs : 275 fr.

Onze priester-dichter Alois Walgrave werd op 9 februari 1876 te Gent geboren en overleed als pastoor van Vollezele te Brugge op 28 februari 1930. Na zijn dood verschenen over hem korte levensschetsen in tijdschriften en in allerhande publikaties. Maar we moesten wachten tot 1976 om de biografie van de dichter in boekvorm te zien verschijnen. Ze is dan nog wel geschreven door een van zijn opvolgers te Vollezele, pastoor Joris Verheyden, zelf een letterkundige. Alois Walgrave zal in onze literatuurgeschiedenis bekend blijven als de eerste grondlegger van de wetenschappelijke Gezellestudie. De auteur heeft aan zijn biografisch werk nog enkele bijlagen toegevoegd ; het zijn getuigenissen van vooraanstaande letterkundigen over de priester-dichter, geschreven rond en om het afsterven van Alois Walgrave ; getuigenissen van Dr. Jules Persijn, Joris Caeymacx, Maurits Van Hoeck, Dr. Jan Grauls, Leon De Coster, Jozef Simons en Em. Janssen. De familie Walgrave was afkomstig uit Nederland. Ze was gevestigd in de buurt van Amsterdam. Rond het jaar 1620 week de familie uit naar Vlaanderen om reden van haar overtuigd katolieke levensbeschouwing. Onder de Franse revolutie vinden we de Walgrave's terug in Vinkt bij Deinze. De vader van de priester-dichter ging in 1859 op kostschool te Gijzegem, werkte later als dekoratieschilder bij meester Adriaan Bressers te Gent. Op 20 mei 1868 huwde hij te Aalst met Maria Billiet, een molenaarsdochter uit de buurt van de Brugsepoort te Gent.

48) ALGEMEEN

GENT DUIZEND JAAR KUNST EN CULTUUR. DEEL I. MUURSCHILDERKUNST. TEKENKUNST. GRAVEERKUNST. BEELDHOUWKUNST.

Catalogus van de tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten te Gent van 19 april tot 29 juni 1975. - 7oo blz. 152 illustraties, waarvan 26 in kleur. Uitgave van de Stad Gent. 1975. Prijs : 300 fr. Drukkerij : Snoeck-Ducajou en Zoon, Gent.

Gent heeft op een eminente wijze zijn duizend jaar kunst en kultuur gevierd. Het stadsbestuur organiseerde een drietal merkwaardige tentoonstellingen gewijd kunst en kultuur te Gent gedurende de tien voorbije eeuwen. De tentoonstellingen hebben in binnen- en buitenland grote belangstelling gewekt. Voor elke tentoonstelling liet de stad een catalogus verschijnen met wetenschappelijke bijdragen van deskundigen. We geven van de eerste catalogus de korte inhoud : de middeleeuwse muurschilderkunst, door M. Goossens ; de schilderkunst van de .15e tot de 17e eeuw, door J.P. De Bruyn ; de schilderkunst van de 18e eeuw, door M. Frederic-Lilar ; de schilderkunst van de 19e en 20e eeuw, door H. Denecker ; de muurschilderkunst van de 18e eeuw, door M. Goossens ; de muurschilderkunst van de 19e eeuw door M. Goossens ; de tekening, door N. Dhooghe-Pannier ; de grafiek, door N. Dhooghe-Pannier ; de beeldhouwkunst der middeleeuwen, door R. Didier en J. Steyaert ; de beeldhouwkunst van de 16e eeuw, door M. Vanroose ; de beeldhouwkunst van de 17e eeuw, door M. Vanroose ; de beeldhouwkunst van de 18e eeuw, door M. Vanroose ; de beeldhouwkunst van de 19e en 20e eeuw, door M. Vanroose. Enkele details betreffende het Land van Aalst : Theodore-Joseph Canneel (1817-1892) beschilderde de 19e eeuwse kerk te Burst met taferelen uit het leven van de H. Martinus ; biografische gegevens over schilder Valerius De Saedeleer (Aalst 1867-Leupegem 1941) ; over schilder Fons Roggeman (Aalst 1939-) over beeldhouwer Leopold Blanchaert (Melle 1832-1913) en over beeldhouwer Georg Vindevogel (Gentbrugge 1923-) Den tentoonstelling telde 631 stuks.

49) ALGEMEEN

GENT DUIZEND JAAR KUNST EN KULTUUR. DEEL II. BOEKDRUKKUNST. BOEKBANDEN. BORDUURKUNST. EDELSMEEDKUNST. MINIATUURKUNST.

Catalogus van de tentoonstelling in het Bijlokemuseum Gent van 21 juni tot 31 augustus 1975. 502 blz. 90 illustraties, waarvan 9 in kleur. Uitgave van de Stad Gent. 1975. Drukkerij : Snoeck-Ducajou en Zoon, Gent.
Prijs : 200 fr.

Komen in dit deel aan de beurt : de boekdrukkunst te Gent, door J. Machiels ; de boekbanden, door A. Derolez ; de borduuwerkers en borduurkunst te Gent, door G. Van der Donckt-Duverger en E. Duverger ; edelsmeedkunst, door Elisabeth Dhanens ; miniatuurkunst, door Antoine De Schryver met medewerking van Kerstin Carlvant en Georges Dogaer. Betreffende het Land van Aalst vermelden we : de eerste ons bekende drukker te Gent was Arend De Keysere, niet van Gentse afkomst, was in 1483 nog geen poorter van de stad, zijn familiegoederen lagen onder meer te Melden ; tentoongestelde boeken : Corte maniere, om stervende menschen my te staen ende christelijck te helpen sterven. S. Manilius, 1642, het exemplaar heeft volgende herkomst : aen de Chartruesen van Sint Martins Bosch bij Gheersberghe 1655 ; het Handt-boeck anno 1684 citeert onder meer de kerk van Bottelare ; was ook tentoongesteld ; het voordraagkruis uit Scheldewindeke uit de 12e eeuw ; de reliekmonstrans van de Onze Lieve Vrouwkerk van Ninove van Peter van Sychen uit 1625 ; de kelk en reliekmonstrans van de kerk van Alle Heiligen te Nederzwalm-Hermelgem ; beide van Marcus van Sychen, derde kwart van de 17e eeuw ; stralenmonstrans uit de Sint Martinuskerk van Burst, door Joannes van Sychen 1711 ; de ciborie uit de Sint Michielskerk van Sint-Lievens-Houtem, van Philips Lenoir 1685 ; de stralenmonstrans van het Sint-Catharinakollege te Geraardsbergen, genre Lenoir, 18e eeuw ; wierookvat en scheepje uit de Sint-Fledericuskerk te Vlierzele, van N.J. Viette, 1774 ; het beroemd brevier van de abdij Sint Adriaen te Geraardsbergen, 1450, met 200 folio's, 17 miniaturen en randversieringen wordt bewaard in de abdijbiblioteek van Maredsous. In totaal waren 641 voorwerpen tentoongesteld.

50) ALGEMEEN

GENT DUIZEND JAAR KUNST EN KULTUUR. DEEL III. STADSONTWIKKELING EN ARCHITECTUUR. KERAMIEK. KOPER EN BRONS. IJZERWERK. TIN. MEUBELKUNST. TAPIJTKUNST.

Catalogus van de tentoonstelling in het Centrum voor Kunst en Kultuur van 11 juli tot 14 september 1975. - 664 blz. 78 illustraties, waarvan 15 in kleur. Uitgave van de Stad Gent. 1975. Drukkerij : Snoeck-Ducajou en Zoon, Gent. Prijs : 250 fr.

De bijdragen in catalogus III : stadsontwikkeling en achitectuur, door B. Baillieul, G. Milis-Proost, M.C. Laleman, F. Dambre-Van Tyghem ; keramiek, door F. Verhaeghe, J. Vandenhoute, I. Seeuws-Torck ; ijzerwerk, door A. Stroobants ; koper en brons, door Yolande Hollebosch-Van Reck ; tin, door A. Van den Kerkhove ; de meubelkunst, door L. Daenens ; tapijtwerkers en tapijtwerk te Gent, door Erik Duverger. Tentoongestelde voorwerpen uit het

Land van Aalst : altaarkandelaar uit de Onze Lieve Vrouwkerk van Sint-Maria-Horebeke, van de Gentse koperslager Johannes de Smet 1697 ; schotel uit de Sint Martinuskerk te Lede, door Gentse meester met de initialen P.D.L.C. begin 17e eeuw ; tinnen kan uit Aalst, privé-verzameling, door Gents tingieter met de initialen I.V.C. 18e eeuw ; tinnen bouillonpot uit Aalst, privé-verzameling, door Gents tingieter Jacques (?) De Kegel, 19 eeuw ; tinnen sierschotel uit Melle, privé-verzameling van G. Van Audenhove, door Gents tingieter Jacques De Kegel, begin 20e eeuw ; koorkandelaar uit de Onze Lieve Vrouwkerk van Rozebeke (Munkzwalm) door Gents koperslager F. Roegiers, 1838. De drie catalogi samen blijven waardevolle werken én omwille van de hoogstaande wetenschappelijke bijdragen, én omwille van het tentoongestelde dat gepresenteerd wordt met rijke bronvermelding en bijhorende literatuur. De historicus, de kunsthistoricus en de kunstminnaar bewaren de catalogi als een encyclopedie van kunst en schoonheid, die het raadplegen waard blijft. Vermelden we nog dat deze derde tentoonstelling 926 voorwerpen exposeerde.

51) ALGEMEEN

MARCEL KOCKEN

DE GEKOCHTE POORTERS VAN MECHELEN (1400-1795)

529 blz. Deel VII. van de Poortersboeken van de Zuidelijke Nederlanden. Uitgave Familia et Patria, Handzame. 1975. Prijs : 750 fr.

Het zende deel van de gepubliceerde poortersboeken betekent voor de genealoog en de familievorser een bijzondere aanwinst. Het werk citeert 5823 gekochte poorters van Mechelen vanaf 1400 tot 1795. De publikatie is voorafgegaan door een inleiding, die handelt over de poorters en de poorterij te Mechelen, algemeenheden, aspekten van de Mechelse poortersboeken en de erin vermelde gekochte poorters, de herkomst van de gekochte poorters en de teknische beschrijving van de drie gebruikte poortersboeken. Een index van persoonsnamen en een index van plaatsnamen staan ten dienste van wie het werk raadpleegt. Een aantal gekochte poorters van Mechelen zijn afkomstig uit vijfentwintig lokaliteiten van het Land van Aalst. We laten ze hieronder volgen per lokaliteit : AALST : 1743, Coppens Jan Baptist, zoon van Johannes en Anna Van Langenhoven, 29 jaar oud ; 1449, Van Wijenbroec Gielis, zoon van Eustachius, barbier te Aalst ; 1452, Rabout Mathijs, zoon van Egidius, harnasmaker te Aalst ; 1455, Yden Jan, zoon van Henricus, volder te Aalst ; 1463, De Clippel Peter, zoon van Wouter, timmerman te Aalst ; 1465, Van Pissote Philips, zoon van Johannes, wolwever ; 1480, Bleyenberch Willem, zoon van Symon, wolwever ; 1485, Schaep Jorys, zoon van Jorys ; 1489,

De Vos Jan, zoon van Johannes, wolwever ; 1490, Lootaert Luuc, zoon van Pauwel, volder ; 1496, De Vos Gielis, zoon van Johannes, brouwer ; 1501, De Bode Henri, zoon van Jan, visser ; 1505, Vanden Eynde Machiel, zoon van Machiel, volder ; 1506, Andries Jan, zoon van Joos ; 1531, De Nul Merck, zoon van Judocus, cordewagenare (= kruiwagenmaker of kruiwagenvoerder) ; 1530, Van Caelbergh Jacop, zoon van Judocus ; 1531, Hazelare Gielis, zoon van Joannes, scheepsbouwer ; en 1651, De Moor Adriaan, zoon van Steven, graanverkoper. TERALFENE : 1460, Prieel Cornelis, zoon van Obertus, cordewagenare. DENDERLEEUW : 1737, Cortvrint Michiel, zoon van Peter en Josine Eechout, 48 jaar oud ; 1463, Snelle Willem, zoon van Jorys, smid. DENDERWINDEKE : 1763, De Doncker Jan Baptist, zoon van Jan Baptist en Anna Maria Somers ; 1509, De Blekere Jan, zoon van Gielis. EREMBODEGEM : 1737, Verleysen Adrianus, zoon van Adrianus en Josine Vonck, 31 jaar oud. ERPE : 1511, Vincke Lieven, zoon van Aert, volder ; Mommaerts Manten, zoon van Joannes, mulder ; 1561, Verhagen Jan, zoon van Joannes, mulder. EVERBEEK : 1645, De Cuyser Adriaan, zoon van Jan, wever, GERAARDSBERGEN : 1705, De Bievre François, zoon van Gielis en Jenne De Backer, 34 jaar oud ; 1545, Verbiest Joos, zoon van Robbrecht, mulder ; 1558, Philips Henrick, zoon van Henricus, visdrager ; Meesten Van Tembergen, alias Segers Gheleyn, zoon van Joannes ; 1451, Herregots Henric, zoon van Petrus, linnenwever ; 1463, Boeyen Luyc, zoon van Jan, linnenwever ; 1476, Van Wettere Gielis, zoon van Ghyselbertus, oudschoenmaker ; 1491, Uselyns Adriaan, zoon van Peter, schilder ; 1496, Colyns Peter, zoon van Vranck, metser ; 1457, Van Outersgate Jan, zoon van Joannes, barbier ; 1472, Ympens Jan, zoon van Jacobus, zager ; 1496, Cools Adriaan, zoon van Joos, pijpere van de stad, (= muzikant op blaasinstrument). GROTENBERGE ; 1418, Vanden Hecke alias Kerrebindere Wilhelmus, zoon van Petrus. HAALTERT : 1527, De Scrinere (is dat geen verkeerde lezing van De Scrivere ?) Jan, zoon van Joannes, gheelgietere (gieter van geel koper) ; 1559, Vanden Steene Jan, zoon van Joannes, cramere (= marktkramer). HERZELE : 1475, De Porre Jan, zoon van Joannes, leertouwer ; 1476, Welhouts Ynghel, zoon van Lieven, handschoenmaker ; 1443, Vander Heyden Walterus. HOFSTADE : 1429, Motten joannes, zoon van Henricus, rotarius, ramaker (= radmaker, wielenmaker) ; 1443, Knyf alias Motten Joannes, rotarius (= radmaker). LEDE : 1641, Vande Steene Peter, zoon van Adriaan, kalkblusser. LEDEBERG : 1655, Daems Cornelis, mulder. MOORSEL : 1446, De Ghent Jan, zoon van Mychael, smid ; 1752, Moons Gilis, zoon van Gilis en Wuttersprot Elisabeth. NEDERBRAKEL : 1481, Van Hoebosch Jan, zoon van Joannes, linnenwever. NINOVE : 1477, Van Lovene Jan, zoon van Joannes, smid. OKEGEM : 1496, De Moir Jan, zoon van Bouwen, mesmaker ; 1476, De Moor Peter, zoon van Balduinus, vettewarier (= handelaar in meststoffen). OUTER : Bogaerts Joos, zoon van Geeraert ; 1544, De Heele Jan, zoon van Joannes, schoenmaker. RESSEGEM : 1449, Van Reeseghem Peter, zoon van Joannes, smid. SINT-LIEVENS-HOUTEM : 1443, De Cuper Peter, kleermaker. SINT-MARIA-HOREBEKE : 1773, Naessens Peter, zoon van Peeter Jacobus en Marie

Françoise Bauters. VLEKKEM : 1496, Van Lynkenbeke Gielis, zoon van Gielis, kuiper. ZANDBERGEN : 1475, Van Schalken Kerstoffel, zoon van Egidius. Zonder de naam van de lokaliteit : 1478 : De Quicke Jorys, zoon van X Cornelis, turfdrager uit het Land van Aalst.

52) ALGEMEEN

ROGER POELMAN

SLOTEN. VAN NEDERZETTING TOT BEDEVAARTSOORD.

Jaarboek XII. 1975. Heemkundige Kring De Oost-Oudbrug. blz. 3-103. Zeven illustraties. Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis, Sint-Amandsberg. Correspondentieadres : Dr. Maurits Gysseling, Heiveldstraat 137, 9110 Sint-Amandsberg. Drukkerij-Uitgeverij : A. Geers en Zoon, Oostakker.

De studie over Sloten bezorgde de auteur de Provinciale Prijs voor Heemkunde. Slotendries is niet alleen de wijdvermaarde bedevaartplaats Lourdes, maar was ook een oude nederzetting uit de Merovingische tijd.
De publikatie van de studie in dit jaarboek omvat maar het eerste deel : de wijk Slotendries in historisch perspektief. Zes hoofdstukken telt het werk : het goed te Sloten en de Slotendries, het domein en het kasteel Slotendries, de adellijke familie de Courtebourne, het ontstaan van de bedevaartplaats, Slotendries wordt het Vlaamse Lourdes, Lourdes wordt een onderwijscentrum (de Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes, de Zusters van de Kindsheid Jesu). Wat de auteur ons levert is degelijk historisch werk, wetenschappelijk behandeld en getoetst aan de bronnen. Onderstrepen we enige lijnen in betrekking met het Land van Aalst. Ludovicus Sonneville vestigde zich als pachter van het hof en goed te Sloten in het jaar 1771 Op 11 februari 1783 huwde hij te Gent met Anna Catharina Van Damme, dochter van Adriaan en Anna Catharina Van Droogenbroeck, afkomstig uit Sint-Goriks-Oudenhove. Sonneville kocht onroerende goederen te Nederzwalm, Sint-Denijs-Boekel en Welden. Bestaat er geen mogelijkheid de volledige studie in boekvorm te laten verschijnen ? Historici, en bijzonder onze bedevaarders zouden het goed kunnen gebruiken. Overigens, over de honderdjarige Mariagrot en kerk te Lourdes-Oostakker is bij de doorsnee-bedevaarder bitterweinig gekend.

53) ALGEMEEN

JOZEF DE BROUWER

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE KERKELIJKE INSTELLINGEN

EN HET GODSDIENSTIG LEVEN IN HET LAND VAN AALST TUSSEN 1621 EN 1796. DEEL III. ONDERWIJS EN LIEFDADIGHEID. DEEL IV. GODSDIENSTIG EN ZEDELIJK LEVEN VAN HET VOLK.

Samen 364 bladzijden. Offsetdruk. Uitgave in eigen beheer : Van Schoorstraat 12, Dendermonde 2. 1975. Drukkerij van het Therapeutisch Centrum "Koningin Fabiola" te Lede. Prijs voor de vijf delen : 1.400 fr.

Deel III Onderwijs en Liefdadigheid en deel IV Godsdienstig en Zedelijk Leven van het volk zijn in één band uitgegeven. Hiervan de hoofdlijnen. Deel III telt twee hoofdstukken : het eerste, het onderwijs : het godsdienstonderwijs voor volwassenen, de katechisatie van de jeugd, het onderwijs in de dorpsscholen en de Latijnse scholen ; het tweede, de liefdadigheid : de armendis, de liefdadige instellingen en enkele samenvattende beschouwingen. Deel IV omvat drie hoofdstukken : het eerste, de geloofsbeleving : zondagviering, het sacramenteel leven, de onthoudings- en vastenwet, de parochiale devoties, de volksdevoties en volksgebruiken ; het tweede, het zedelijk leven : het ontspanningsleven, de kuisheidsnormen vóór het huwelijk, trouw en ontrouw in het huwelijk, de openbare zedelijkheid en de publieke zondaars, het beschavingspeil ; het derde hoofdstuk : de aanvang van de hervorming, algemene evolutie, moeilijkheden, bezit en lezing van verboden boeken, ketterse uitgaven, volgen dan nog samenvattende beschouwingen. Met minutieuse nauwkeurigheid heeft de auteur al het archief desbetreffend tot op de graat uitgeplozen en al die duizende gegevens, tot in de kleinste details in zijn betoog verwerkt en bovendien elk gegeven met vermelding van de bron gestaafd. We kunnen ons moeilijk een gedacht vormen van het enorme werk dat het heeft gekost. Wie het werk raadpleegt, mag geen uitgebreide uiteenzettingen van theses verwachten, maar wel de overvloed aan gegevens, per dekenij en per parochie, die stof vormen voor gebeurlijke theses. Zulkdanige rijke dokumentatie over vermelde onderwerpen vinden we niet in het om het even welk werk van kerkgeschiedenis van onze streken. Dat de auteur de lokale geschiedschrijver en de geschoolde historicus een grote dienst heeft bewezen, hoeft niet onderlijnd te worden. We hopen nu maar dat zijn werk door ons volk gewaardeerd zal worden en dat het zal gebruikt worden tot diepere studie van ons kristelijk verleden.

54) ALGEMEEN

JOZEF DE BROUWER

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE KERKELIJKE INSTELLINGEN EN HET GODSDIENSTIG LEVEN IN HET LAND VAN AALST TUSSEN 1621 EN 1976. DEEL V. BIJLAGEN.

565 blz. Met kaart van de dekenijen. Offsetdruk. Uitgave in eigen beheer : Van Schoorstraat 12, Dèndermonde 2. Drukkerij van het Therapeutisch Centrum "Koningin Fabiola" te Lede. Prijs van de vijf delen : 1.400 fr.

Het vijfde en laatste deel is volledig gewijd aan bijlagen, vijftien in aantal : lijst van de pastoors en onderpastoors in de verschillende dekenijen, toestand van de pastorieen gedurende de 17e en 18e eeuw ; de tiendeninkomsten van de pastoors ; de toelage vanwege de groottiendenheffers aan de pastoors ; bijkomende inkomsten van de pastoors ; het volksonderwijs tussen 1621 en 1796 in de dekenijen Aalst, Geraardsbergen, Oordegem en Ronse ; inkomsten van de armendis ; dekenij Oordegem : kommunikanten ; kapelanieen in de periode 1621-1796 ; stichtingen van kapelanieen ; aanklacht van de kerkelijke overheid tegen de buitensporigheden bij het volk circa 1710 ; verdachten van ketterij tussen 1621-1796 ; bevolkingstellingen te Elene in 1764, te Maarke in 1773 en te Goeferdinge en Overboelare in 1760 ; voorgeschreven vragenlijst bij de dekanale visitaties in 1597, 1718 en 1774 ; korte levensschets van de aartsbisschoppen van Mechelen van 1621-1810. De index van de plaatsnamen en de index van persoonsnamen uit de vijf delen zijn het sluitstuk van dit oeuvre. De lijst van pastoors en onderpastoors, per dekenij en per parochie, ingedeeld in zeven kolonnen : de naam, geboorteplaats en geboortedatum, wijdingsdatum, bediening, benoeming-aanstelling, wijzigingsjaar, nieuwe of (en) vroegere bediening, zal bij de vorsers wel bijzondere aandacht trekken ; deze lijst neemt zomaar 306 bladzijden in beslag. We danken de auteur voor zijn monumentaal werk. Het laat ons toe een diepe kijk te nemen in de kontrareformatietijd in het Land van Aalst. Voor de lokale geschiedschrijver een uitstekende bron. We herhalen het hier nogmaals : we wensen het de ruimste verspreiding toe.

55) ALGEMEEN

M. BAELDE - L. VAN ONCKELEN

DE KONSULTEN VAN DE GEHEIME RAAD IN DE ZEVENTIENDE EEUWSE NEDERLANDEN (1665-1685) VERVOLG.

Archief- en Bibliotheekwezen in België. Driemaandelijks tijdschrift van de Vereniging van Archivarissen en Bibliothecarissen. Deel XLVII. nrs. 1 en 2. 1976. blz. 53-75. Redaktie : Koninklijke Bibliotheek, Keizerslaan 4, 1000 Brussel. Uitgegeven met de steun van het Ministerie van Nationale Opvoeding en de Universitaire Stichting. Drukkerij : George Michiels, 3700 Tongeren.

Konsulten van de Geheime raad in 1666 in verband met het Land van Aalst : 17 februari 1666, Nederbrakel en Zarlardinge beklagen zich erover dat ze

plaatsen voor de kavallerie moeten onderhouden en bovendien belasting moeten betalen ; het stuk is ondertekend door Van der Piet en Blondel ; 6 maart 1666, klacht van de burgers van Ninove over de willekeurige aanhoudingen door Blitterswick, verzoek om vrijlating, ondertekend door Van der Piet en B. de Robiano ; 7 mei 1666, klachten van Nederbrakel en Zarlardinge over het onderhoud van plaatsen voor het leger en betalen van de quotes in de oorlogsbelasting, ondertekend door Van der Piet en Blondel ; 15 mei 1666, de baljuws van het Land van Aalst vragen het reglement voor het innen van belastingen, ondertekend door Van der Piet en E. de Berty ; 4 juni 1666, moeilijkheden in verband met de benoeming van een nieuwe ontvanger in het Land van Aalst, ondertekend door Van der Piet en E. de Berty ; 26 juli 1666, verzoek van de nieuwe graaf van Geraardsbergen die zijn zaken wil afgehandeld zien en daarom zijn goederen terugvroeg van de Antwerpse machthebbers, ondertekend door Van der Piet en E. de Berty.

56) ALGEMEEN

JORIS VERHEYDEN

DE VERERING VAN SINT-ANTONIUS TE VOLLEZELE

Het Oude Land van Edingen, en omliggende. Tijdschrift voor de Gewestelijke Kring voor Oudheidkunde, Geschiedenis en Heemkunde van Zuid-Pajottenland. Jaargang IV. nr. 2, juni 1976, blz. 133-138. Twee illustraties. Redaktiesekretaris : Pater August Roeykens, Kapucijnenstraat 5, 1390 Edingen. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

Beschrijving van de verering te Vollezele van de heilige bijzonder aangeroepen tegen de ziekten van het vee. In 1720 werd in de parochiekerk een Broederschap van de H.Antonius opgericht, vereerd met pauselijke breve van Clemens XI. Onder de leden van de Broederschap vermeld, citeren we jonker Charles van Steenhault, heer van Waarbeke en Nieuwenhove.

57) ALGEMEEN

LUC DE WEERDT

GOOIK EN OMSTREKEN. HISTORISCHE EN LEGENDARISCHE HERINNERINGEN.

Het Oude Land van Edingen en omliggende. Tijdschrift voor de Gewestelijke Kring voor Oudheidkunde, Geschiedenis en Heemkunde van Zuid-Pa-

Jattenland. Jaargang IV. nr. 2, juni 1976, blz. 81-93. Vijf illustraties. Redaktiesekretaris : Pater August Roeykens, Kapucijnenstraat 5, 1390 Edingen. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

De oude Geraardsbergse baan, die loopt van Anderlecht over Sint-Martens-Lennik, Onze Lieve Vrouw Lombeek, verder langs de Dendervallei naar de Oudenberg van Geraardsbergen, bestond reeds vóór de komst van de Romeinen. Deze baan wordt beschouwd als de oude schapenweg van de Nerviërs ; ze doet geen enkel dorp aan, wel gehuchten. In vroeger eeuwen was de Wijngaardhoeve in het bezit van het riddergeslacht van Wijdegate uit Neigem bij Ninove.

58) ALGEMEEN

DE BRUSSELSE BURGEMEESTERS SINDS 1830.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 12e jaargang, nrs. 4-5, april-mei 1976. (Congresnummer) blz. 218-232. Dertien illustraties. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Sedert de onafhankelijkheid van ons land in 1830 tot op heden telt de hoofdstad Brussel dertien burgemeesters. De bijdrage geeft van ieder burgemeester een halve bladzijde biografie. Twee onder hen hebben een nauw verband met het Land van Aalst. Vanderstraeten Felix, geboren te Brussel 18 juli 1823 en overleden te Brussel 29 juni 1884, burgemeester van Brussel van 1879 tot 1881, zevende burgemeester van de hoofdstad. Hij werd geboren uit een circa 1800 ingeweken familie uit Herzele ; hij was de zoon uit het tweede huwelijk van zijn vader brouwer Petrus Vanderstraeten, te Herzele geboren in 1759 en voor een tweede maal gehuwd te Brussel in 1809 met Anna Catharina De Rauw uit Ukkel. De elfde burgemeester : Frederic, Joseph, Van de Meulebroeck is van afkomst een rasechte Vlaming. Hij werd geboren te Laken 17 november 1876, burgemeester van Brussel van 1939 tot 1956, overleed te Ukkel 14 december 1958. Zijn overgrootvader was na zijn huwelijk te Velzeke-Ruddershove onderwijzer aldaar. Diens zoon, vader Fransiscus Xaverius vestigde zich in het Brusselse na zijn huwelijk te Etterbeek in 1873 met Anna Maria Ludovica Bosmans uit Leefdaal. Biografiën die tot nadenken stemmen.

59) ALGEMEEN

R. NEELS

REGISTER VAN CERTIFICATEN EN ATTESTATIEN VOOR REYSENDE PERSOONEN TOT VEROORDERINGE VAN HUNNEN STIEL ENDE AFFAIRENS ACHTERVOLGENDE HET PLACAET EN ORDONNANTIE (1773-1795).

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 12e jaargang, nrs. 7-8, juli-augustus 1976. blz. 431-438. Dedaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij Cailliau, Oostende.

168 certificaten en attesten, met summiere inhoud, vormen de stof van de bijdrage. Voorafgaandelijk geeft schrijver, als voorbeeld, het certificaet of attest van Penneman Joannes in zijn geheel, om de belangstelling van het register aan te wakkeren, want we vinden niet enkel de naam vermeld, maar tevens een volledige persoonsbeschrijving, die in vroeger eeuwen de kontrole beter diende dan onze eenzelvigheidskaart van vandaag. We onderlijnen een drietal personen uit het Land van Aalst : Schepens Joos, ongehuwd, 29 jaar oud, geboren te Bottelare, verbleef drie jaar te Sint-Niklaas, vertrekt naar Frankrijk, is schrijnwerker, certificaat op 7 september 1780 ; Naessens Pieter, Frans, geboren te "Coorebeke Land van Aelst" (zal wel of Sint-Maria-Horebeke of Sint-Kornelis-Horebeke zijn) gehuwd, 52 jaar oud vlaszwingelaar, attest afgeleverd op 10 januari 1790 ; Penneman Emmanuel, weduwnaar, wonend te Nederbrakel, kwam vrienden bezoeken, attest afgeleverd op 11 juni 1790. Het register berust in het Oud Archief, Stad Sint-Niklaas, bundel 001743.

60) ALGEMEEN

JAN LIPPENS

ATTESTMEDAILLES UIT DE PERIODE 1792-1829. EEN NUMISMATISCHE HULPBRON VOOR FAMILIEVORSERS.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 12e jaargang, nrs 4-5, april-mei 1976 (Congresnummer). blz. 185-196. Acht illustraties. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij Cailliau, Oostende.

De auteur legt nadruk op het belang van de numismatiek voor de familiegeschiedenis. Hij wekt onze aandacht voor de attestpenningen die tot heden

toe nooit zijn gerepertorieerd. Hij verwijst de belangstellenden naar de openbare verzameling van het Rijk, bewaard op het Penningkabinet van de Koninklijke Biblioteek Albert I te Brussel. Uit dit fonds publiceert hij in een eerste artikel de attestpenningen uit de moeilijke periode van 1792 tot 1829. Uit de 180 geciteerde en nader beschreven attestpenningen vernoemen we voor het Land van Aalst : Beeckman, eerste prijs poësie van het College te Aalst, Franse tekst, 1813, zilver, 44 mm. ; Hofmans, door E.H.J.B. Diensberghe, Aalst, Nederlande tekst, 1808, zilver, 46 mm. ; Huart A., eeste prijs tekenen van het pensionaat te Melle, Franse tekst, 1823, zilver, 41 mm. ; Lapeer E. eerste prijs cursus rekenkunde van het pensionaat te Melle, Franse tekst, 1818, zilver, 48 mm.

61) ALGEMEEN

J.H. WILLEMS

CUSTIS.

Armorial Français, ou Répertoire alphabétique de tous les blasons et notices des familles nobles, patriciennes et bourgeoises de France et des anciens territoires ayant été sous la domination Française. Tome IX. 1976, fascicule 1, blz. 74-78. Met zeventien wapenschilden. Drukkerij : G. Lelotte, Dison.

Een tak van de Engelse familie Custis heeft zich in de 17e eeuw in Rotterdam gevestigd en kwam in 1670 over naar Brugge. Charles, François Custis zag het levenslicht te Brugge op 16 november 1728.. Hij was heer van Calvoorde, rekenmeester van de proostdij Brugge in 1752, 1755, 1756, raadslid van de stad en in 1753 beheerder van de Bogaardenschool. Ook was hij schepen van de stad Aalst, hoofdbaljuw van het Land en de baronie Boelare en afgevaardigde in de Raad van Vlaanderen. Hij overleed te Gent op 6 mei 1780. Op 5 oktober 1762 was hij gehuwd met Maria, Patronella van Damme, die na de dood van haar man herhuwde met N. Provyn, heer van het hof van Polinckhove, advokaat in de Raad van Mechelen. Charles, François Custis was een van de twaalf kinderen van Charles, François Custis, gehuwd met Theresia, Angelina de Cridts, dochter uit een adellijke Brugse familie. Beiden werden begraven in de H. Sacramentskapel van Onze Lieve Vrouwkerk te Brugge in de grafkelder van de familie Arents.

62) ALGEMEEN

THEO PENNEMAN

DE ROS-BEIAARD-OMMEGANG TE DENDERMONDE. 1377-1789. EEN SYSTEMATISCH ONDERZOEK VAN DE VOORNAAMSTE PROFANE ELEMENTEN IN DE "PROCESSIE ENDE OMMEGANGHE" AAN DE HAND VAN DE STADSREKENINGEN.

Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Gedenkschriften. Vierde Reeks. Deel I. aflevering 1-2. 1975. blz. 5-119. Zeventien illustraties. Redaktiesekretaris : Leo Pée, Lodewijk Dosfelstraat 18. 9330 Dendermonde. Drukkerij : Hauwere-Huau, Dendermonde.

Met de auteur kunnen we ons de vraag stellen of er over dit onderwerp nog wel iets nieuws kan gebracht worden ? Want, - en nu laten we de auteur zelf aan het woord - men mag echter niet uit het oog verliezen dat, zeker wat de periode tussen 1377 en 1789 betreft, de meeste auteurs hun voorgangers hebben gekopieerd en meestal zonder controle der bronnen steeds dezelfde fouten hebben overgenomen. Verder blijft nog het feit dat de stadsrekeningen heel wat meer gegevens over de Ommegang bevatten dan tot heden verwerkt werden. De opzet van onze bijdrage is de resultaten te brengen van een systematisch nazicht der dubbels van de Dendermondse stadsrekeningen, bewaard in het Fonds Rekenkamer van het Algemeen Rijksarchief te Brussel, op de posten betreffende de profane elementen van de zogenaamde processie ende ommeganghe, met oog voor het feit dat religieus en profaan in de door ons bestudeerde periode soms niet te scheiden zijn". Het werk bevat vier hoofdstukken : de vier heemskinderen en het Ros Beiaard ; de reuzen in de ommegang ; de reuzendieren in de ommegang en de overige profane elementen in de ommegang. In een apart hoofdstuk vermeldt de auteur de bronnen en de rijke literatuur. De belangstellenden voor reuzen en ommegangen ontdekken in dit historisch werk, wetenschappelijk geschreven, heel wat dokumentatie. Drie steden uit het Land van Aalst komen meer dan eens aan de beurt : Aalst, Geraardsbergen en Ninove. Volgens de aangehaalde auteur R. Meurants zou een Ros-Beiaardvermelding te Aalst dateren van 1497. Aalst kende een reus in 1536. De draak en de ommegang te Aalst dateren van 1418. Dat staat vernoemd in de Aalsterse stadsrekeningen tussen 1447-1448 en tussen 1472 en 1532. Voor Aalst hebben we alleen de vage vermelding van de kemel in de 17e eeuw. De Aalsterse dichter Guilliam Caudron, junior, (Aalst 1607-Aalst 1692) zou een spotgedicht geschreven hebben op Dendermonde, waarin hij het ook heeft over het reuzendier de Knaptand. Maar zijn auteurschap wordt betwijfeld. De Aalsterse volksdichter Jan Baptist Luyckx (1757-1836) beweert in een van zijn gdichten dat een Aalstenaar op 7 augustus 1747 de Knaptand ophing te Dendermonde. Een schip in de ommegang was ook in het begin van de 16e eeuw te Aalst bekend, het droeg de naam van het schip

van Sint-Ursula. De reys in de ommegang te Geraardsbergen zou dateren van 1577 en die te Ninove van voor 1514. De lezer kan het werk eens vergelijken met de notities in het onlangs verschenen werk "Aalst Karnaval" van Jozef Ghysens, dat we in ons voorgaande nummer hebben besproken.

63) ALGEMEEN

A.J.M. BECQUET et A.M.J.H. SCHREIBER

FAMILIE NIHOUL.

L'Intermédiaire des Généalogistes. Revue bimestrielle. Anno XXXI. n° 183, mai 1976. blz. 145-167. Editeur responsable: M. Bergé, rue de la Poste 132, 1030 Bruxelles. Imprimerie : Efficient, rue Moreau 66, 1070 Bruxelles.

Daisy Nihoul, dochter van Louis, Joseph Nihoul (1880-1951), huwde met Jean Pierre de Clippele, notaris, geboren te Orroir 3 september 1928, zoon van Lucien de Clippele, deken van de advokatenorde te Aalst en van Emmanuelle Heurion.

64) ALGEMEEN

D. DE MOOR

OOST-VLAANDEREN WENKT...

35 blz.. Twee kaartjes. 37 illustraties. Uitgave : Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen, Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : Morjos, Gent.

Kleurrijke brochure, vlot geschreven en leerrijk van inhoud. Worden onder meer besproken en versierd met kleurfoto's : de streek van Geraardsbergen van Aalst, van Zottegem, van Ronse en het Land van Rode en de Zwalmstreek.

65) ALGEMEEN

DIRK DE BOECK

ERPSE EN MEERSE SOLDATEN TIJDENS HET FRANS BEWIND. (1794-1815)

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere. Driemaandelijks tijdschrift. Jaargang XVI. nr. 3, juli 1976. blz. 21-23. Redaktie en beheer : Alb. D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

Het eerste gedeelte van het onderwerp behandelt algemeenheden over de consriptiewet, de eerste lichting van het jaar VII, het verzet, de boerenkrijg de tweede lichting van het jaar VII en de opsomming van soldaten uit de lichting van het jaar VII.

66) ALGEMEEN

FILIP LEMMENS

REPERTORIUM VAN DE XIXe EEUWSE BIDPRENTJESPORTRETTEN.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 12e jaargang, nrs 4-5, april-mei 1976 (Congresnummer) blz. 269-272. Twee illustraties. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Caillíau, Oostende.

Uit het Land van Aalst : Van Mullem Anna Eulalie Stephanie, geboren te Maldegem 26-10-1832 en overleden te Landskouter 11-6-1868, gehuwd met Hippolyte Van de Velde ; Van Opdenbosch François, geboren te Ninove 30-9-1833 en overleden te Sint-Niklaas 1-10-1875, priester gewijd in 1958 en leraar aan het Klein-Seminarie te Sint-Niklaas ; Van Peteghem Martinus, geboren te Sint-Lievens-Esse 5-2-1809 en overleden te Wondelgem 18-5-1881, priester gewijd in 1839, onderpastoor te Zaffelare 1839 en pastoor te Wondelgem 1855 ; Van Pottelsberghe de la Potterie Camille Frederic, geboren op het kasteel van Leeuwergem 7-10-1812 en overleden te Gent 23-1-1872, begraven te Wetteren 27-1-1872.
id. id. id. nr. 6, juni 1976, blz. 303-306. Twee illustraties.
Van Rossen Georgius Dominicus, geboren te Kruibeke 25-11-1788 en overleden te Wachtebeke 9-1-1872, priester gewijd in 1814, onderpastoor te Wakken 1815 en te Geraardsbergen 1819, pastoor te Wachtebeke 1823, stichter van het klooster van de Heilige Vincentius à Paulo te Wachtebeke ; Van Temsche Jan-Baptist, Victor, geboren te Hillegem 24-6-1824 en aldaar overleden 14-8-1894, burgemeester ; Van Trimpont Maria, Albertine, geboren te Geraardsbergen 16-10-1865 en aldaar overleden 23-2-1883 ; Van Vreckem Jan, geboren te Meerbeke 31-7-1839, aldaar overleden 6-3-1873, doctor jurist, Provincieraadslid, gehuwd met Elisa Heremans ; Van Waeyenberghe Jan Christiaan, geboren te Herzele 19-7-1820, aldaar overleden 29-7-1881, oud-burgemeester, oud-lid van de Militieraad, lid van de provinciale landbouwmaatschappij, voorzitter van het schoolkomiteit ; Van Waeyenberghe

Maria Josepha, geboren te Herzele 26-8-1818, aldaar overleden 23-6-1881.
id. id. id. nrs. 7-8, juli-augustus 1976. blz. 365-372. Vier illustraties.
Van Waeyenberghe Maria Rosalia, geboren te Herzele 2-11-1816 en aldaar overleden 12-1-1877, gehuwd met Henricus Dooreman ; Vanwanzele Jan-Baptist, geboren te Zingem, overleden te Leupegem 7-12-1877 in ouderdom van 84 jaar ; Van Yperzeele Fransisca, geboren te Mater 31-13-1807 en aldaar overleden 5-1-1878, gehuwd met Gerardus D'Haese ; Verbeke Fransiscus, geboren te Wichelen-Schoonaarde 18-3-1797 en overleden te Schoonaarde 26-7-1883, oud-burgemeester, schepen en gemeenteraadslid, oud-lid van het Armbestuur van Wichelen, lid van de Kerkfabriek van Schoonaarde ; Verbrugghen Firmin Theodore Désiré, geboren te Sint-Lievens-Houtem 29-4-1821 en overleden te Erpe 27-11-1877, notaris, oud-voorzitter van de Kamer der Notarissen van het arrondissement Dendermonde, oud-burgemeester van Erpe ; Verbrugghen Pierre François, geboren te Oosterzele 13-9-1813 en overleden te Gent 26-9-1871, advokaat bij het Hof van Beroep te Gent ; Vereecken Petrus Fransiscus, geboren te Stoppeldijk 17-4-1803 en overleden te Waterland-Oudeman 22-1-1872, priester gewijd in 1829, coadjutor te Westrem 1830, onderpastoor te Hulst 1831, te Ronse 1833 en te Aaigem 1839, pastoor te Waterland-Oudeman 1841.

67) ALGEMEEN

MAURITS GYSSELING

COMINES ET LA TOPONYMIE PREHISTORIQUE

Mémoires de la Société d'Histoire de Comines et de la région. Tome V fascicule 2. blz. 212-222. Een illustratie. Comines 1975. Sécretaire de rédaction : Jean-Marie Duvosquel, 135 Chaussée de Comines, 7791 Bas-Warneton. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

Volgens de auteur hebben de Keltische persoonsnamen in de oud Nederlanden stand gehouden tot aan de Merovingische periode, want we vinden ze terug in de toponiemen ontstaan in de 6e en 7e eeuw. Ondermeer geeft hij het toponiem Pikkelgem te Deftinge bij Geraardsbergen, in 1003 was het Pikulinga en in een kopie van de 11e eeuw Picclingehem, en het toponiem Mater, bij Oudenaarde, gemeentenaam die afstamt van het Latijnse woord matrona.

68) ALGEMEEN

FRANS VAN DE MERGEL

MAAK UW STAMBOOM OP.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius, Brakel. Jaargang 6, nr. 2, april 1976. blz. 25-28 en nr. 3, juli 1976, blz. 18-20. Gestencilleerde uitgave. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

De reeks loopt verder, ditmaal met vermelding van de geboorten vanaf 1600 van de naamdragers Van de Mergel. We stellen terug de vraag : welke doopregisters zijn geraadpleegd ? Van de parochie Nederbrakel of van de parochie Opbrakel ?

69) ALGEMEEN

V. IMSCHOOT

KLAPPER OP DE FAMILIENAMEN VAN DE DELEN I TOT IX. INDICES OP DE STATEN VAN GOED VAN DE BARONIE BOULAERE.

60 blz. Gestencilleerd. Gent 1975. Prijs : 375 fr.

Het negendelig werk van A. Mahauden, J.L. Rens en Pater Van Kerckhoven kan thans vruchtbaar gebruikt worden, dank zij de verschenen klapper. Familievorsers hoeven nu niet meer tijdrovend te zoeken.

70) ALGEMEEN

BESCHERMDE MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN.

Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. 28e jaargang. 1974. Uitgave 1975. blz. 99-127. Met 32 illustraties. Uitgave Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Te verkrijgen bij de Provinciale Kulturele Dienst, Bisdomplein 3, 9000 Gent. Drukkerij : N.V. Erasmus, Ledeberg-Gent.

De volgende steden of dorpen uit het Land van Aalst bezitten beschermde monumenten of landschappen : Aalst, Baaigem, Baardegem, Bavegem, Borsbeke, Bottelare, Nederbrakel en Opbrakel, Deftinge, Denderhoutem, Denderleeuw, Erondegem, Etikhove, Everbeek, Gavere, Gijzenzele, Haaltert, Hemelveerdegem, Herzele, Hofstade, Idegem, Impe, Berchem, Landskouter, Lede, Lieferinge, Massemen, Meerbeke, Meldert, Melsen, Mere, Merelbeke, Moorsel, Moortzele, Paulatem, Rozebeke, Sint-Maria-Latem, Beerlegem, Sint-Denijs-Boekel, Roborst, Nederzwalm-Hermelgem, Ninove, Nukerke, Okegem,

Oombergen, Oordegem, Oosterzele, Parike, Ronse, Schelderode, Semmerzake, Sint-Antelinks, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Maria-Horebeke, Sint-Maria-Oudenhove, Sint-Martens-Lierde, Smeerebbe-Vloerzegem, Vurste, Westrem Wichelen, Wieze, Zandbergen, Velzeke-Ruddershove, Sint-Goriks-Oudenhove, Godveerdegem, Leeuwergem, Zottegem.

71) ALGEMEEN

COLONEL ALBERT de LANNOY

ESSAI DE FILIATION DES BAUDRENGIEN, SEIGNEURS DE GOMANPONT ET D'ANSERMONT.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Héraldique de Belgique. XXIII serie, nr. 183, mai-juin 1976, blz. 144-160. Sécretaire et rédaction : Harmignies, rue Martin Lindekens 57, 1150 Bruxelles. Een illustratie.

De familie de Baudrenghien is een familie van oude adel uit de streek van Vloesberg-Lessen. Van het oud familiearchief is bij de bombardementen 1940 van Bergen en Doornik veel verloren gegaan. Toch tracht de auteur zo hoog mogelijk in de middeleeuwen de eerste dragers van die familienaam op te sporen. Kontaktpunten met het Land van Aalst : Jacques de Baudrenghien, schildknaap, heer van Gomanpont, Belle, was baljuw van Vloesberg en Lessen van 1495-1523. Hij huwde rond 1485 met Anthoinette de Luxembourg, natuurlijk kind van Jacques de Luxembourg, heer van Fiennes en Zottegem en van N. de Reyghersvliet. Hun tweede kind Arnould de Baudrenghien, schildknaap, was erfelijk meier van Geraardsbergen, baljuw van La Hamaide. Hij stierf ongehuwd op 4 september 1546 en werd begraven in de kerk van La Hamaide. Charlotte, dochter van Jacques, in 1583 heer van Gomanpont, huwde rond 1575-1580 jonkheer Nicolas van Coudenhove, heer van Overmere en Gentbrugge. N... zoon van Charles-Antoine, schildknaap, heer van Gomanpont, in 1670 gehuwd met Claire Therèse de la Hamaide, werd monnik in de abdij van Ename. In een voetnota lezen we nog dat Nicolas Couttreel, heer van Drongen en Lessenbos, zoon van Jacqueline de Gomanpont en Pierre Couttreel, gehuwd in 1515, te Sint-Martens-Lierde een leen bezat, afkomstig van zijn moeder Jacqueline, weduwe van Pierre Couttreel (1557).

72) ALGEMEEN

W. HAMERLYNCK

EEKLOSE HEELMEESTERS IN DE 17e EN 18e EEUW.

Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Meetjesland. nr. 26, 1975. blz. 5-157. Sekretaris : A. De Vos, Landhuis Malpertus, Achterstege 22, Evergem. Drukkerij : Standaert-Verbeke, Maldegem.

Omzeggens de helft van het jaarboek, dat 339 bladzijden telt, is ingenomen door een uitgebreide en degelijk verzorgde studie over de Eeklose heelmeesters in de 17e en 18e eeuw. In de loop van die twee eeuwen hebben 56 heelmeesters te Eeklo het ambt van meester-chirurgijn uitgeoefend. Van ieder onder hen heeft de auteur een lezenswaardige biografie opgemaakt, voorzien van vele genealogische gegevens. Voor het Land van Aalst kunnen we een en ander noteren. De eerst vernoemde meester-chirurgijn is Joannes Sjonckers, geboren circa 1588 en overleden in 1647. Zijn dochter Martina huwde te Gent op 8 november 1647 met Antonius van Urssen, heer van Walland. Haar halfzuster Joanna huwde met Pieter Willems, baljuw van Nederbrakel. Meester-chirurgijn Adriaan van Waesberghe, licentiaat in de medicijnen, was afkomstig van Aalst, waar hij op 23 maart 1616 werd geboren als zoon van Hubert zn Joanna Pijl. Adriaan huwde te Brussel met Joanna Aerts. Het stamhuis van Waesberghe is zeer oud en reeds erkend als adellijk onder de regering van Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen. Het grondgebied en heerlijkheid van Waesberghe was een oud en adellijk leen, gelegen op Sint-Maria-Lierde. De familie was vooral gevestigd in de streek van Geraardsbergen en Aalst. Een andere tak woonde in Gent. Sedert 1570 heeft de familie zich in Nederland verspreid. Meester-chirurgijn Hyachintus Van Ghijseghem, die in 1763 te Eeklo overleed, is afkomstig uit het Land van Aalst, waar hij in 1718 werd geboren. Zijn ouders Christiaan en Anne Marie de Carrion hebben geruime tijd in Aalst gewoond en zijn er ook gestorven. Sedert 1725 hebben ze in de Kapellestraat te Aalst gewoond.

73) ALGEMEEN

C. DE CROP en W. HAMERLYNCK

DE FAMILIE BASTIEN TE EEKLO.

De Eik. Gewestelijk tijdschrift voor Familiegeschiedenis Eeklo, Meetjesland. Driemaandelijks tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Jaargang I nr. 1, 1976. blz. 8-124. Met zeventien illustraties. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever en redaktiesekretaris : W. Hamerlynck, Herbakkersstraat 3, 9900 Eeklo

Met het nieuwe tijdschrift beogen de redaktieleden van de Eik de genealogie en de familiegeschiedenis meer en meer te verspreiden in het Meetjesland. De Meetjeslandse familievorsers krijgen voortaan de gelegenheid

hun opgezochte gegevens over bepaalde families aan de belangstellenden te presenteren. In donkere laden is veel blijven liggen. Het eerste nummer dat 124 bladzijden telt - zonder twijfel een flinke aanzet - is op enkele bladzijden na geheel gewijd aan de Eeklose familie Bastien met zeventien kwartierstaten. Bastien is een familie van Franse herkomst. François Xavier Bastien vestigde zich einde 18e of begin 19e eeuw als tabakhandelaar te Eeklo. Hij werd geboren te Avesnes-sur-Helpe in 1769. Hij is de stamvader van een wijdvertakte familie te Eeklo. Ook het Land van Aalst vinden we hier terug : Margriet Marie Anne Bastien, dochter van Evarist, Eugeen Marie Bastien en van Maria Emma Verhamme uit Evergem ; ze werd geboren te Wondelgem op 11 februari 1901 en huwde te Gent in 1926 met Armand De Mulder. Ze is weduwe en woont te Gentbrugge. Isabella, Gilberte, Irène Vincent Bastien, dochter van Omeer Juliaan Vincent Bastien en Martha Maria Van Belleghem uit Varsenare, werd geboren te Eeklo 30-8-1948 en huwde in 1975 met Wilfried De Beer, geboren te Sint-Lievens-Houtem 29-9-1943. Hij is advokaat en zij nursing-hostess. In de kwartierstaat Verschoote Carlos en Paul staat Vercruysse Rosalia vermeld, geboren te Dikkelvenne 19-7-1849 en overleden te Gent. Ze was gehuwd met Ivo Van de Walle, winkelier te Eeklo die te Eeklo overleed op 6-9-1921. Een vóortreffelijke genealogisch werk waarin heel wat lokale geschiedenis is opgenomen.

74) ALGEMEEN

H. COPPEJANS - DESMEDT

GIDS VAN DE BEDRIJFSARCHIEVEN BEWAARD IN DE OPENBARE DEPOTS VAN BELGIE.

358 blz. Uitgave Archief- en Bibliotheekwezen in België. Extranummer 13. Brussel 1975. Uitgegeven met de steun van de Universitaire Stichting. Drukkerij : Cultura, Wetteren. Prijs : 400 fr.

Departementshoofd Mevrouw H. Coppejans-Desmedt is op het aandringen van de Vereniging van Achivarissen en Bibliothecarissen van België overgegaan tot het samenstellen van een gids van de bedrijfsarchieven, die bewaard worden in de openbare depots van ons land. Bedrijfsarchieven zijn, volgens de auteur, dokumenten, geproduceerd door of ten behoeve van een onderneming met het doel de werking van deze laatste mogelijk te maken of te bevorderen, en die bestemd zijn om in het bedrijf zelf te worden bewaard. De gids heeft echter betrekking op de bedrijfsarchieven of fragmenten ervan, die ten gevolge van verschillende omstandigheden of allerhande redenen, uit hun eigen oorspronkelijke bewaarplaats werden verwijderd en in publieke depots werden geborgen. De eigenlijke opdracht voorzag maar een summiere lijst, maar het werk groeide uit tot een zwaar

boekdeel. De gids omvat drie delen : het eerste deel heeft betrekking op de bedrijfsdokumenten die bewaard worden in de Rijksarchieven, het tweede op de stukken die bewaard worden in de Stadsarchieven en het derde deel op de dokumenten ondergebracht in andere publieke depots, zoals het Museum Plantin-Moretus, het Nationaal Scheepvaartmuseum en het Sterckxhofmuseum te Antwerpen, de Universiteitsbiblioteek te Gent en het Koninklijk Museum te Mariemont. Betreffende het Land van Aalst verwijzen we naar het Rijksarchief te Gent en te Ronse. Voor Aalst zijn stukken in het Algemeen Rijksarchief te Brussel, voor Gentbrugge in het Rijksarchief te Gent, voor Geraardsbergen in het Algemeen Rijksarchief te Brussel, voor Merelbeke in het Rijksarchief te Gent, voor Ronse in het Stadsarchief te Gent en Rijksarchief Ronse. De index van de persoons- en firmanamen en de index van de geografische namen maken het werk doeltreffend bruikbaar en veraangenamen het konsulteren.

75) EREMBODEGEM

SPORT. TENTOONSTELLING GEORGANISEERD DOOR HET GEMEENTEKREDIET VAN BELGIE.

134 blz. 162 illustraties. Brussel 1976. Drukkerij-Uitgeverij Veys, 8880 Tielt.

Sympatieke editie verschenen ter gelegenheid van de eerste tentoonstelling in ons land van de sport en van wat met de sport verband houdt, te Brussel in de maanden mei en juni 1976. De titels van de inhoud : de grote stromingen van de moderne sport, door R. Mollet : Olympische filosofie, werkelijkheid of fictie ?, door R. Gafnar ; de openbare macht en de sport, door M. Wasterlain ; sport en gezondheid, door J. Rogge ; Sport voor allen, door A. Lams ; de vrouw en de sport, door E. Vanden Eynde ; gulden boek van de Belgische sport, door A. Vanden Eede ; Olympische pieken in de Belgische sport, door F. Mingels ; De sport : atletische sporten en turnen, baksporten, vechtsporten, natuursporten, de automobiel- en motorsport, door A. Vanden Abeele. Voor wat het Land van Aalst aangaat, citeert het werk de sportprestatie van Roger Moens, afkomstig van Erembodegem. Een boek dat én door sportlui én door sportfans gretig zal gelezen worden en geraadpleegd.

76) GERAARDSBERGEN

JAN PIERRE TYTGAT

JAARGETIJDEN EN FUNDATIES BIJ DE KARMELIETEN TE EDINGEN

1428-1766

Het Oude Land van Edingen en omliggende. Tijdschrift van de Gewestelijke Kring voor Oudheidkunde, Geschiedenis en Heemkunde van Zuid-Pajottenland. Jaargang IV. nr. 1, maart 1976. blz. 15-22. Redaktiesekretaris : Pater August Roeykens, Kapucijnenstraat 5, 1390 Edingen. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

18 november 1556. Jaargetijde voor Claes Huwaert, prior van het klooster van de Kermelieten te Edingen. Indien het klooster van Edingen in gebreke blijft, zal de fundatie geschonken worden aan de Karmelieten van Brussel of Geraardsbergen. De erfelijke rente voor het jaargetijde bedroeg acht ponden, bezet op verschillende percelen land gelegen te Grimselborre en op het Wolfsgat te Vollezele. De rente is ten laste van de erfgenamen Jan de Bremakere.

77) GERAARDSBERGEN

G.T. TANGHE

PAROCHIEBOEK OF BESCHRIJVING VAN LEKE. PAROCHIEBOEK OF BESCHRIJVING VAN LOMBARDZIJDE. BESCHRIJVING VAN MIDDELKERKE, VOORTYDS GENOEMD MIDDELKERKE-TER-STREEP, GEVOLGD DOOR HET LEVEN VAN DEN HEILIGEN WILLEBRORDUS, PATROON DER ZELFDE PAROCHIE. BESCHRYVING VAN OUDENBURG, BEKEGHEM, ETTELGHEM, ROXEM, WESTKERKE, ZERKEGEM. BAND VII.

65 blz. Brugge, drukkerij De Scheemaecker-Van Windekens.
47 blz. Brugge, drukkerij De Scheemaecker-Van Windekens.
1866 - 40 blz. Rouselaere, drukkerij David Vanhee. 1857 - 84 blz. Drukkerij Wed. De Schryver-Van Haecke. Uit Standaard van Vlaenderen 17-6-1851, 5-7-1851, 19-6-1851, 14-6-1851 en 15-7-1851. In één band uitgegeven door Familia et Patria, Handzame. Prijs : 500 fr.

De 51e abt van de Sint-Pietersabdij van Oudenburg was Maurus Eloy, voorheen monnik van de Sint-Adriaansabdij van Geraardsbergen. Hij was 21 jaar lang abt van Oudenburg en overleed 15 juni 1760.

78) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

DE WIJK HUKELGEM

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift. nr. 13 februari 1976. Geen bladzijdenummering. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulenstraat 42, 9219 Gentbrugge.

In de periode van 1871 tot 1913 werd de wijk stelselmatig verkocht en afgebroken en ingenomen door de nijverheid, waarvan de voornaamste waren de Clouteries des Flandres en de Puntfabriek.

79) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

DE PUNTFABRIEK

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift nr 13 februari 1976. Geen bladzijdenummering. Gestencilleerd. Een illustratie. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulenstraat 42, 9219 Gentbrugge.

Schrijver ontwikkelt twee hoofdlijnen : honderd jaar metaalindustrie te Gentbrugge van 1839-1939 en de verdere evolutie van de bedrijven tijdens de periode van 1939-1974. Het geheel is een goede steekproef in de boeiende geschiedenis van het industrieleven te Gent en onmiddellijke omgeving.

80) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

GENTBRUGGE TIJDENS CHOLERA EN TYPHUS 1485-1866.

Heemkundige Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift nr 13 februari 1976. Geen bladzijdenummering. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandenmeulenstraat 42, 9219 Gentbrugge.

Bondig relaas van de cholera- en typhusbesmetting te Gentbrugge in de jaren 1845-1847 en 1866, die gepaard ging met grote werkloosheid ten gevolge van de krisis in de katoennijverheid.

81) GENTBRUGGE

ANDRÉ SORÉE

VAN OUDE UITDRUKKINGEN, BIJNAMEN EN NOG WAT ANDERS.

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift. nr 14 mei 1976. Geen bladzijdenummering. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulenstraat 42, 9219 Gentbrugge.

Een nieuwe reeks uitdrukkingen en bijnamen heeft schrijver opgetekend. Onze volkstaal is daar enorm rijk aan. Maar het wordt de hoogste tijd dat ze worden gegaard. Onze jeugd van vandaag weze erop gericht die taalschat in het dagelijks leven in ere te houden. Zo niet, dan gaat alles onherroepelijk verloren. Het Algemeen Nederlands of het beschaafd Nederlands heeft niet het recht onze eigen volkse uitdrukkingen te wurgen ! ! !

82) MERE

HERMAN ROELSTRAETE

HET ORGEL IN DE SINT-BAVOKERK TE MERE VAN 1850 AF.

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere. Jaargang XVI. nr. 2, april 1976. Redaktie en beheer : Alb. D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

Circa 1850 heeft men de kerk van Mere een ruime uitbouw gegeven. Het oude kleine orgel van 1765 van Goynaut kreeg een grotere ruimte toegewezen, zodanig dat het niet meer paste. De kerkfabriek keek uit naar een groter orgel. Steller heeft zijn betoog gemaakt uit de bewaarde "Conditie van het nieuwe orgel". P.H. Anneesens was de bouwer. Hij was afkomstig van Londerzeel, waar zijn vader Joannes fungeerde als chirurgijn en verloskundige. Pieter Hubertus Anneesens vestigde zich te Ninove waar hij op 1888 overleed. Ondertussen werkte zijn zoon Charles te Geraardsbergen met meer dan honderd man. Wie belangstelling heeft voor orgels kan hier een vakkundige beschrijving van het Meerse orgel vinden.

83) MUNTE

FR. NACKAERTS

OPENLUCHT KRUISEN IN VLAANDEREN.

Het Teken. Maandblad uitgegeven door de paters Passionisten. Jaargang 48, nr. 10, mei 1976, blz. 310-312. Een illustratie. Hoofdredaktie : Ernest Henau, Mechelsesteenweg 92, 1970 Wezembeek-Oppem. Drukkerij : I. Van Mechelen, Schoten.

Te Munte op de vroegere Galgenberg stond een kalvarieberg, die zou dateren uit de 16e of begin van de 17e eeuw. De beelden van Onze Lieve Vrouw en van Sint-Jan, ook de kruisen van de moordenaars zijn er in 1641 aan toegevoegd. De gekruisigde Christus die de bidplaats heden ten dage nog versiert, is een gift van Abraham van den Bemden. De gift dateert van 1738.

84) NEDERBOELARE

FR. NACKAERTS

OPENLUCHT KRUISEN IN VLAANDEREN.

Het Teken. Maandblad uitgegeven door de paters Passionisten. Jaargang 49,nr. 1,juni1976. Twee illustraties. Hoofdredaktie : Ernest Henau, Mechelsesteenweg 92, 1970 Wezembeek-Oppem. Drukkerij : I. Van Mechelen, Schoten

Bij een eik te Nederboeare stond een kruis. De baljuw en de leenmannen zetelden en spraken recht "ant cruce te Nederboelaer".

85) NEDERBRAKEL

PROF. DR. G. VAN DER SCHUEREN

JEREMIAS DE DRIVERE, EEN ZEVENTIENDE-EEUWSE HOOGLERAAR IN DE MEDICIJNEN AAN HET STADIUM GENERALE LOVANIENSE.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius Brakel. Jaargang 6, nr. 2, april 1976. blz. 3-8. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

Het betoog in kwestie is genomen uit de Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde van België, jaargang 1954, zonder aanduiding van de bladzijden. Het doet wel eens goed dat bepaalde bijdragen uit vroeger jaren van om het even welke discipline op de leestafel komen van de leek of gewone lezer van vandaag. Vooral als het gaat over een beroemd dorpsgenoot die vier eeuwen geleden overleden is. Jere-

mias de Drivere werd circa 1504 te Nederbrakel geboren, als zoon van chirurgijn Hieronymus. Aan de universiteit te Leuven deed hij schitterende studies. Bij de promotie van 1522 kwam hij als eerste naar voor, werd lid van de faculteit der Letteren en trad als dusdanig toe tot de Academische senaat. Hij legde zich bijzonder toe op de geneeskunde en heeft een hele reeks publikaties op zijn naam. Hij overleed te Leuven in 1554. De heemkring Triverius kan er veel toe bijdragen om de Brakelse eminente figuur grondig te doen kennen, niet in eigen kring alleen, maar eveneens bij de ganse Brakelse bevolking.

86) NEDERBRAKEL

PAUL BAGUET

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN TE NEDERBRAKEL (EN BRAKEL) TIJDENS DE LAATSTE 50 JAAR. - INGEDIENDE LIJSTEN, KANDIDATEN EN VERKOZENEN.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius Brakel. Jaargang 6, nr. 3, juli 1976. blz. 3-10. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

De auteur verklaart in het bezit te zijn van al de verkiezingspamfletten en propagandabriefjes rond de gemeenteraadsverkiezingen te Nederbrakel, 1926 ; 1932 ; 1946 ; 1952 ; 1958 ; 1964 en te Brakel 1970, wat op zichzelve een aardige verzameling uitmaakt. Hij geeft er echter geen specimina van, maar wel de namen van de kandidaten op lijsten van de gemeenteraadsverkiezingen en van de verkozenen.

87) NEDERBRAKEL

PAUL BAGUET

DE VROEGERE BOTER- EN EIERMARKT TE NEDERBRAKEL.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius Brakel. Jaargang 6, nr. 2, april 1976 blz. 12-14. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

Wat op de boter- en eiermarkt aan de kerk te Nederbrakel destijds zoal gebeurde, werd nauwkeurig weergegeven : de geplogenheden bij het keuren van de boter, het vervoer van de eieren naar en van de markt en de

ontduiking van het tolgeld. Een stukje plaatselijke geschiedenis en een brokje uit ons volksleven.

88) NUKERKE

D. BOUCKZOONE

TOPONYMIE VAN NUKERKE. GLOSSARIUM. (3).

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archeologique de Reaix et du Tenement d'Inde. XXIV 1975. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse

Het derd deel sluit de volledige publikatie af. In totaal zijn 893 toponiemen van Nukerke onder de loupe genomen. De hierbij aansluitende slotbeschouwingen ontleden de historische aardrijkskunde, de kultuurgeschiedenis en andere gegevens en de taalkundige aantekeningen. Is er geen kans dit wetenschappelijk werk in boekvorm te laten verschijnen ?

89) OKEGEM

HERMAN VAN ISTERDAEL en JOZEF VAN DER SPEETEN

132 JAAR GEMEENTELIJK ONDERWIJS TE OKEGM.

37 blz. 14 illustraties. Gestencilleerd. 1975. Uitgave Heemkring Okegem. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Ons Land van Aalst - en hiermede bedoelen we de streek - telt een Heemkundige Kring méér, namelijk de "Heemkring Okegem", die op 18 maart 1975 boven de doopvont werd gehouden. De eerste publikatie van de nieuwe kring bevat de geschiedenis van het 132 jaar oud gemeentelijk onderwijs. Dat het juist dit onderwerp is dat het licht zag heeft zijn voldoende reden : in de gemeenteraadszitting van 22 september 1975 werd besloten tot de opheffing van de gemeenteschool, met ingang van 1 oktober 1975 en is laatste onderwijzer-schoolhoofd ter beschikking gesteld. De brochure is bedoeld als een afscheid van het gemeentelijk onderwijs en meteen als een warme hulde aan de velen die zich ervoor hebben ingespannen in de loop van die 132 jaar. In 1976 begon de kring met de uitgave van een eigen tijdschrift.

90) OKEGEM

PIERRE DE JONGE

JOHANNES OCKEGHEM (1420-1497) JAN (VAN ?) OKEGEM.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1. nrs. 1-2. 1976, blz. 3-7. Een illustratie. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem. Gestencilleerd.

Biografische details over Joannes Ockeghem, grootmeester van de muziek en leider van de wereldberoemde polyfonistenschool. Naar alle waarschijnlijkheid werd hij circa 1420 te Dendermonde geboren, afstammend van een geslacht afkomstig van Okegem. Ook zijn er muziekhistorici die beweren dat hij te Okegem zou geboren zijn, maar de doorslaande bewijsstukken ontbreken. Van in 1453 tot aan zijn dood in 1497, bleef hij in dienst van de Franse koning Karel VII, Lodewijk XI en Karel VIII. Ook oefende hij diplomatieke functies uit.

91) OKEGEM

HERMAN VAN ISTERDAEL

OKEGEMSE FAMILIES. VAN ISTERDAEL.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1. nrs. 1-2 1976. blz. 8-18. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

De familiestudie begint met Antoon Van Isterdael, timmerman, geboren te Sint-Anna-Pede 20-12-1744 en overleden te Okegem 19-7-1770, gehuwd met Judoca Vernaillen en eindigt, althans in deze bijdrage, met Elisabeth Anna Van Isterdael, geboren te Zandbergen 27-3-1944 en gehuwd met Schockaert Pierre Jean.

92) OKEGEM

JOZEF VAN DER SPEETEN

DE GESCHIEDENIS VAN HET POMPKEN TE EVERSEM. DRINKWATERVOORZIENING IN ONZE GEMEENTE.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1, nrs. 1-2, 1976. blz. 19-35.

Drie illustraties. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Het artikel past goed in het kader van deze tijd van uitzonderlijke droogte. Steller weidt achtereenvolgens uit over de bronnen te Okegem, de steenputten en de artesische putten en waterput van Eversem.

93) OKEGEM

VAN ISTERDAEL

VONDELING TE OKEGEM

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1, nrs.1-2, 1976. blz. 36. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Op 18 oktober 1810 vonden Adriaan De Brabanter, landbouwer en Petrus De Clercq, dagloner, op weg naar het veld,- beide zijn van Okegem - op de Triepen een meisje van circa vier dagen oud. De burgemeester gaf de vondeling de naam Joanna Catharina Vandetriepen, naar de plaats waar het kind gevonden was. Het werd overgebracht naar het burgerlijk hospitaal van Ninove.

94) OPBRAKEL

VICTOR MORRE

DE KLUIZENAARSTER VAN DE MOODRODDE.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrfit van de Heemkring Triverius Brakel. Jaargang 6, nr. 3, juli 1976. blz. 22-27. Vier illustraties. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

Moodrodde is het Brakels dialekt van Mont de Rhodes, 152,5 meter hoog, gelegen op het grondgebied van Flobecq. Te Sint-Martens-Lierde spreken we van de Madrodde. In de sparrebossen, op de oosterflank van de top van de Moodrodde, stond enkele jaren gelden een eenvoudige houten woning, een hut ; in Opbrakel noemden de mensen dat "Meetsies Huizeke" en in Flobecq "la cabane Sylvie". Daar woonde van 1902 tot 1924 Sylvie Baudry, geboren te Etikhove op 21 januari 1851. Ze had genoeg van de wereld en de mensen en ze zocht de eenzaamheid, het kluizenaarsleven.

Schrijver vertelt de bijzonderste gebeurtenissen in haar leven. Sylvie heeft het 21 jaar lang in haar hut uitgehouden ; tenslotte, in 1924, nam ze haar intrek in het hospitaal te Opbrakel, gedwongen door haar ouderdom. Ze overleed op 28 februari 1928. Een typische figuur uit onze Vlaamse Ardennen. We danken de auteur, want de persoon en de betekenis van de kluizenaarster zal weer herleven en besproken worden onder de Brakelse bevolking en omliggende en de jongeren die geen zier van deze tijd hebben meegemaakt, mogen er eens over nadenken.

95) OPBRAKEL

S. DE LANGE

DE WESTELIJKE GROENE GORDEL VAN OPBRAKEL IN HET VERLEDEN DE OPBRAKELSE EN VLOESBERGSE BOSSEN.

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXIV 1975. blz. 197-206. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

De auteur is bekend door zijn geschiedkundige en toponymische publikaties over de bossen van Opbrakel en Vloesberg. Ze verschijnen in diverse tijdschriften. De bijdrage die hij leverde voor de Annalen van Ronse heeft hij ingedeeld in twee duidelijk van elkaar onderscheiden hoofdstukken. In het eerste, dat hier is opgenomen, behandelt hij de toponymie of de studie van de plaatsnamen ; het tweede hoofdstuk ; dat later verschijnt, gaat over de eigenlijke geschiedenis. Naar de auteur beweert krijgt het onderzoek naar de oorsprong, evolutie en betekenis van de plaatsnamen, nog meer belang in een taalgrensgebied, omdat deze studie ons bij uitstek kan inlichten over het taalgebruik gedurende die eeuwen waaruit ons geen dokumenten zijn overgebleven. Worden grondig besproken : de Pottelberg, de Moddero dde of Mont de Rhodes, d'Hoppe, Lummen, de Liviere, Besotse, Paillart, Ghiete, Brunehildeweg, Ancre of Angre, Chemin des Leux, Brakelbos, Bernaertsbos, Bunderken, Sassegembeek, Hedeken, Laaistok, Hondsbroek, d'Hutte, Paxveld, Volley ghenaemt de Pladda, de Sergeant, Livineskruisen, la Caplette, de Crépion, le Foyau, Meetjeshuizeke of la Cabane Sylvie.

96) RONSE

EN TOEN KWAM DE MACHINE. ONTMOETING MET DE INDUSTRIELE

ARCHEOLOGIE.

192 blz. 211 illustraties. Uitgave van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid. Gemeentekrediet van België. Brussel 1975. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

Het boek werd uitgegeven naar aanleiding van de tentoonstelling, georganiseerd door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid en het Gemeentekrediet van België, in Passage 44 te Brussel, dit van 29 november 1975 tot en met 4 januari 1976. De tentoonstelling was de eerste van haar soort in ons land. De belangstelling ten onzent voor de industriële archeologie is nog betrekkelijk jong, maar de interesse ervoor neemt gestadig toe. Begrijpelijk, want de industriële archeologie is een wetenschap die op het kruispunt ligt van verschillende disciplines : ekonomische geschiedenis, sociale geschiedenis, geschiedenis van de teknieken, geschiedenis van de architektuur en politieke geschiedenis. De industriële revolutie heeft op onze maatschappij en op ons landschap een blijvende stempel gedrukt. De industriële archeologie heeft als doel de sporen daarvan terug te vinden. We geven de korte inhoud ten gerieve van onze lezers : Ten geleide, door P. Callebaut en M. Van Audenhove ; inleiding tot de industriële archeologie, bronnen en methoden ; de industriële archeologie, door G. Van den Abeelen ; de industriële archeologie, door M. Bruwier ; industriële archeologie en opgravingen, door J. Mertens ; industriële archeologie en de gebouwen, door Fr. Génicot ; industriële archeologie en de teknologie, door A. Lederer ; industriële archeologie en de musea in Wallonië, door L. Willem ; industriële archeologie en het archief, door H. Coppejans-Desmedt ; industriële archeologie en de biblioteken, door L. Danckaert ; industriële archeologie, oude foto's en prentbriefkaarten, door G. Abeels en tenslotte industriële archeologie en de kunst, door J. Stiennon. Volgt dan de eigenlijke catalogus van al het tentoongestelde, historisch overzicht van de industriële revolutie in het begin van de 20e eeuw, door M. Bruwier, wat is België nog rijk ?, door M.Bruwier,wat doen ?, door F. Roelants du Vivier. Slechts één lokaliteit uit het Land van Aalst was op de tentoonstelling vertegenwoordigd namelijk Ronse, met een breimachine uit het einde van de 19e eeuw. Wat toch wat weinig lijkt, gezien de uitgestrektheid van het Land van Aalst. Steden als Aalst en Geraardsbergen hadden voorzeker toch iets uit hun industrieel verleden aan te bieden ? Een prettige editie, rijk geïllustreerd. Mogen de bijdragen in dit werk, die van hoge gehalte wetenschap zijn, ons ertoe brengen meer aandacht te besteden aan ons industrieel verleden en zorgzaam te bewaren wat ons nog rest.

97) RONSE

N. DECONINCK

LE RENAISIS PENDAT LA SECONDE GUERRE MONDIALE.
VOLUME I. 1940-1943. -

232 blz. 77 illustraties. 1975. Uitgever : N. Deconinck, Erpsestraat 17, 3092 Nederokkerzeel. Drukkerij : Vita, 9750 Zingem. Prijs : 250 fr.

Het verschenen eerste deel - het tweede komt later van de pers - beschrijft het oorlogsgebeuren in de stad Ronse en in de streek van Ronse van 1940 tot 1943. De auteur geeft ons een zeer gedetailleerde beschrijving van de bange en bloedige dagen en weken en maanden. Het begrip streek heeft hier een wijde betekenis, want in het vertellen van de oorlogsfeiten komt ook het bombardement van het klooster te Nederbrakel voor, de tragische feiten te Olsene aan de Leie en de gevechten aan de Schelde vanaf het zuiden van Gent tot Doornik. Wat ons enigzins verwondert is het feit dat de auteur geen woord zegt over de slag aan de Leie die in Gottem aan de Leie en in Vinkt aan het kanaal heeft gewoed. Het werk behelst veertien hoofdstukken : het begin der vijandelijkheden, de slag aan de Schelde streek Oudenaarde-Ronse, de kapitulatie van het Belgisch leger, Belgische Franse en Engelse krijgsgevangenen te Ronse, de wederwaardigheden van het Instituut Sancta Maria te Ronse militair hospitaal en kazerne, het Rode Kruis en het hospitaal 121, gemeentelijke overheden te Ronse 1940-1941, Winterhulp, tewerkstelling in 1940, verplichte arbeidsdienst, politieke kollaboratie, de eerste weerstandsdaden en sabotage en instelling van de burgerwacht, Engelse bommen en vliegende forten en varia. Het werk sluit af met indrukwekkende lijsten, zes in aantal, van : dodelijke slachtoffers gevallen bij bombardementen 19 mei 1940 of gestorven tengevolge ervan, gesneuvelde Ronsenaars tijdens de veldtocht, gestorven krijgsgevangenen van Ronse of gesneuvelde in de rangen van de Geallieerden, Belgische soldaten overleden in het krijgshospitaal Sancta Maria te Ronse, en in het burgerlijk hospitaal, Franse soldaten gestorven in het burgerlijk hospitaal, de begravenen op het kerkhof van Ronse, Engelse soldaten begraven te Ronse en in de omgeving van Ronse, Duitse soldaten gesneuveld vóór, gedurende of na de slag aan de Schelde, arbeiders van Ronse gedood onder de bombardementen in Duitsland van 1940 tot 1945. Een werk in alle objectiviteit geschreven.

98) RONSE

PAUL VAN BUTSELE

EEN TELLING DER VUURHAARDEN TE RONSE ROND HET JAAR 1600.

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix

et du Tenement d'Inde. XXIV 1975. blz. 159-176. Redaktie : Biezenstraat 2 9600 Ronse.

De tabel met het aantal huizen per wijk en onderverdeeld volgens het aantal vuren per huis, is opgesteld aan de hand van de gegevens geput uit een dokument uit het Oud Gemeentearchief Ronse. Voornoemd dokument handelt over de haardtelling als gevolg van de uitzonderlijke bede in de beide Vlaanderen, uitgeschreven voor het beleg van Oostende te bekostigen. De alfabetische lijst op de persoons-familienamen kan best door onze familievorsers geraadpleegd worden.

99) RONSE

R. VANDEVELDE

DE FESTIVITATIBUS CONFRATERNITATUM OU HEURS, PLAISIRS ET INFORTUNES DE NOS ANTIQUES GILDES RENAISIENNES.

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenemnt d'Inde. XXIV. 1975. blz. 207-238. Redaktie : Biezenstraat 2 9600 Ronse.

Te Ronse bestaan nog drie aloude gilden ; de Sint Hermesgilde, de Sint Maartensgilde en de Sint Sebastiaansgilde. De twee laatst genoemde zijn handboogschutters, terwijl de eerste zich bezig houdt met karabijnschieten, oorspronkelijk waren de leden bukschieters of busschieters. Eertijds bestond nog te Ronse de Sint Jorisgilde, een kruisbooggilde, die opklimt tot 1518. Bij gebrek aan finantiële middelen werd de gilde in 1863 verkocht aan de Sint Maartensgilde. In het eerste gedeelte van het betoog - het tweede verschijnt later - weidt de auteur uit over de geschiedenis van de drie aloude gilden, vanaf het einde van de 18e eeuw tot in de jongste jaren.

100) RONSE

K. VANBUTSELE

DE RONSESE TEXTIELINDUSTRIE IN DE XIXe EN BEGIN XXe EEUW (TOT 1949).

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix

et du Tenement d'Inde. XXIV. 1975 blz. 5-106. Veertien illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Ronse en textielindustrie vormen twee begrippen die niet te scheiden zijn. Aan de hand van een uitgebreid archiefmateriaal en vele bibliografische gegevens heeft de auteur de geschiedenis van de textielindustrie te Ronse in de 19e en begin 20e eeuw tot een wetenschappelijk werk opgebouwd Na de lijst van uitgegeven en onuitgegeven bronnen, persberichten en de desbetreffende bibliografie, volgen die vier hoofdstukken : historiek van de Ronsese textielindustrie tot 1830 ; de Ronsese textielindustrie tot de Franse overheersing, 194 en tijdens de Franse en Hollandse periode, 1794-1830, linnen- katoen- en wolindustrie ; de vlaskrisis der veertiger jaren, maatregels tegen de krisis, de katoenindustrie ; de industriële take-off te Ronse 1851-1892, de lange herstelperiode 1850-1870, te textielindustrie zoekt de richting van de specialisatie 1870-1892 ; de eerste vruchten van durf en kreativiteit 1892-1914, de weverijen, spinnerijen, ververij, appret en konfektie, de weerslag op de Ronsese welvaart. Volgen dan nog het algemeen besluit, bijlagen en grafieken en de index op de persoonsnamen. Het werk geeft een klare kijk op het verleden van de textielindustrie te Ronse, de stad van de spinnerijen, stad die industriële bindingen had met Aat, Gent en Kortrijk om bij de voornaamste steden te blijven. Wie belang stelt in de textielindustrie in eigen land of streek kan in deze studie ruimschoots zijn gading vinden.

101) RONSE

M. DECRITS

RONSENAARS AAN DE UNIVERSITEIT TE LEUVEN.

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXIV. 1975. blz. 177-184. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Schrijver citeert 68 namen van Ronsenaars, student aan de universiteit van Leuven, gedurende de periode 1734-1776. Op de lijst volgt de klapper op de perioden 1426-1734 en 1776-1797, namenlijst van Ronsenaars, student te Leuven, verschenen in de jaargang 1966.

102) RONSE

J. DECONINCK

L'ENSEIGNE "AU GRENADIER" A RENAIX.

Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales du Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXIV. 1975. blz. 185-189. Vijf illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

De meeste van onze winkels, herbergen of handelshuizen hadden vroeger jaren een eigen kenteken of uithangbord. De aangebrachte tekst was doorgaans ontleed aan de familienaam of aan het beroep van de uitbater of soms ook aan de bijnaam die hem was gegeven door de volksmond. Zo was dit het geval met Edmond Dejonghe, op 24 november 1864 te Zulzeke geboren. Hij volbracht zijn militaire dienst als grenadier in 1884. Hij hield een herberg open te Ronse, dreef nog handel in groenten en fruit met het uithangbord "Au Grenadier".

103) RONSE

FLOR DE SMEDT

ST. HERMES IN RONSE.

Ascania. Driemaandelijks tijdschrift over Asse, zijn streek en zijn mensen. Jaargang 19, nr. 1, lente 1976. blz. 16-18. Uitgave van de Heemkring Ascania. Sekretariaat : Flor De Smedt, Mollestraat 5, Asse. Drukkerij : Van Geetruyen, Asse.

In een oude schepenakte van 1485 uit de schepengriffie van Asse wordt melding gemaakt van een geschil tussen Daneel Steppe en Claes Van Molders. Deze laatste kon niet verschijnen voor de schepenbank, want hij was bezeten door een boze geest en was op pelgrimtocht naar Sint-Hermes te Ronse.

104) RUIEN

G.P. BAERT en HERMAN MAES

DEINSE OORLOGVRIJWILLIGERS 1914-1918.

Bijdragen tot de Geschiedenis der stad Deinze en van het Land aan Leie en Scheide. nr. 42, 1975. blz. 5-30. Zes illustraties. Uitgave van de Kunst- en Oudheidkundige Kring Deinze. Drukkerij : De Muyter, Deinze.

De lijst oorlogvrijwilligers van Deinze vermeldt onder andere Jerome Tanghe, werkman, geboren te Ruien. Ook zijn ouders waren geen Deinzenaren van geboorte.

105) SCHORISSE

SYLVAIN DE LANGE

SCHORISSE - TOPONYMIE.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius Brakel. Jaargang 6, nr. 2, april 1976. blz. 9-12. Gestencilleerd. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel. Ook nr. 3, blz. 10-13.

Na nog enige lijnen iutleg van de naam Schorisse begint de auteur met de verklaring van toponiemen op het grondgebied van Schorisse. Voor de toponymist een bron van dokumentatie.

106) SINT-LIEVENS-HOUTEM

GRASDUINEND IN ANDERE TIJDSCHRIFTEN.

De Roede van Tielt. Heemkundige Kring voor Tielt en de gemeenten van de vroegere Roede van Tielt. 7e jaargang, nr. 1, maart 1976. blz. 27-33. Sekretaris : Ph. De Gryse, Kastanjelaan 1, 8880 Tielt. Drukkerij-Uitgeverij : Veys, 8880 Tielt.

Negen dekenijen van het bisdom Gent zijn hier opgesomd met het bedrag van de vastenblokken in hun kerken. De ene helft daarvan was bestemd voor het onderhoud van de parochiekerk, de andere helft voor het opgericht (1569) bisschoppelijk seminarie te Gent. Sint-Lievens-Houtem is ook enige jaren dekenij geweest. De inhoud van de vastenblok bedroeg in de jaren 1620-1624 de som van 3.2.10 ponden groot. Het gegeven is geput uit de studie van Jan Roegiers : "De oprichting en de beginjaren van het bisschoppelijk seminarie te Gent (1569-1623)", verschenen in de Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, nieuwe reeks, deel XXVII, 1973, blz. 3-192.

107) SINT-MARIA-HOREBEKE

ALI GEEKE

ZE WAS MIJN MOEDER.

120 blz. 1975. Uitgever in eigen beheer : Alfons Browaeys, Sleidinge. Drukkerij : Bogaert, Merelbeke-Station. Prijs : 50 fr.

Ali Geeke is de schuilnaam van Alfons Browaeys, geboortig van Sint-Maria-Horebeke en voor het moment pastoor te Sleidinge. Ik heb een stukje antiek samengesteld, vertelt de auteur op de binnenkant van het schutsblad van het boek,... voor kenners van antiek, wilde ik een persoon laten herleven, zoals ze tot voor vijftig jaar bestond ; een vrouw uit het volk, zonder fantasie, maar met veel gevoel, met een sterke wil, maar vooral... met een liefde, zoals de definitie in een oud woordenboek ze weergeeft... Ze was mijn moeder. Het woord antiek roept geschiedenis op. De auteur heeft niet alleen de levensgeschiedenis van zijn moeder en van het hele gezin geschreven, maar ook een stuk autobiografie vastgelegd. Het boek vertelt het leven van een familie uit de landbouwersstand. Je voelt de aarde, je ruikt de lucht van de Vlaamse Ardennen. Naar ons oordeel speelt zich alles af te Sint-Maria-Horebeke, zijn geboorteplaats. De volkskundige moet dat boekje lezen, hij ontdekt er veel details over de volksziel en het volksleven en over de volkstaal uit het zuiden van onze provincie.

108) VELZEKE

M. ROGGE

KATALOOG VAN DE VONDSTEN UIT DE GALLO-ROMEINSE NEDERZETTINGEN VAN ZOTTEGEM-VELZEKE.

Oudheidkundige opgravingen en vondsten in Oost-Vlaanderen. VII. Cultureel Jaarboek van de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. nr. 2, blz. 73-186. Gent 1976. Uitgave Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Te verkrijgen bij de Provinciale Culturele Dienst, Bisdomplein 3, 9000 Gent. Drukkerij : N.V. Erasmus, Ledeberg-Gent.

De voormalige gemeente Velzeke-Ruddershove in 1970 gefusioneerd met Zottegem staat sedert de 16e eeuw bekend om haar oudheidkundige vondsten. Het bodemonderzoek is nog aan de gang. Uit het onderzoek is gebleken dat er tijdens de Gallo-Romeinse periode op het grondgebied van Velzeke minstens drie bewoningskernen waren. De belangrijkste kern ligt ten noorden van de huidige dorpskern en het is hier dat in 1953 en van 1969-

1974 opgravingen plaatsvonden. Het onderzoek over de andere twee kernen is nog niet begonnen. De uitgegeven cataloog is een bewerking van al te Velzeke gedane vondstèn, tot in 1968. Plaatselijke amateurs hebben in de opgravingen een bijzonder aandeel gehad. Maar een klein gedeelte van de vondsten is gepubliceerd. Van al het materiaal dat hier behandeld wordt is het grootste deel bewaard in het Gallo-Romeins museum van Zottegem-Velzeke. De rest is in handen van partikuliere verzamelaars, die wonen te Zottegem, Velzeke, Edelare, Kruishoutem en Oudenaarde. Omwille van de omvang van de cataloog wordt de publikatie ervan gespreid over ten minste drie afleveringen. De eerste aflevering, hier gepresenteerd, behandelt de terra sigillata. In de twee volgende afleveringen zal de auteur het hebben over het keramisch materiaal en over het glas, het metaal en de varia. Deze publikatie zal de belangstellende voor de Gallo-Romeinse oudheden sterk boeien.

109) WESTREM

J. VERBESSELET

HET PAROCHIEWEZEN IN BRABANT TOT HET EINDE VAN DE 13e EEUW DEEL XIV. TUSSEN ZENNE EN DIJLE. IV.

412 blz. Rijk geillustreerd. Uitgave Koninklijke Geschied- en Oudheidkring Genootschap van Vlaams-Brabant. 1075. Drukkerij : G. Veys, Pittem.

Komen in het veertiende deel in aanmerking de geschiedenis van de parochies : Wespelaar, Boortmeerbeek, Hever, Muizen, Mechelen, Leuven, Herent, Wijgmaal, Ostrem, Tildonk, Buken, Meerbeek-Beisem, Meerbeek, Beisem, Eversberg en Kortenberg. Naast het louter geschiedkundig gedeelte heeft de auteur bijzondere zorg besteed aan de toponiemen op elk van deze parochies. De illustratie bestaat grotendeels uit afdrukken van oude kaarten, oude plans en getekende gezichten uit de oude landboeken, alles dus prima archiefstukken. In de geschiedenis van de parochie Boortmeerbeek komt een detail voor met betrekking met het Land van Aalst : door een oorkonde van 28 april 1229 is het duidelijk dat de bisschop van Kamerijk in 1229 nog altijd de eigenkerkheer is van drie altaria met personaatsstatuut namelijk : het altaar van Korbeek-Dijle, Boortmeerbeek en Westrem in het Land van Aalst.

GOTTEM a/Leie — Valère GAUBLOMME

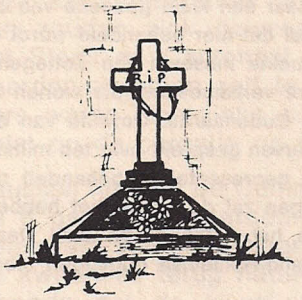

In memoriam Pater Heireman

(°Aalst 14-9-1919, † Leuven 10-11-76)

Pater Heireman trad in bij de Jezuïeten, waar hij o.m. klassieke filologie, filosofie, neerlandistiek en theologie studeerde.

Sedert 1961 trad hij op als bibliotecharis van het L.U.C. te Leuven en als archivaris van de Vlaamse Jezuïetenprovincie. Het hoge peil en het buitengewoon sukses van de Dirk Martens-viering in 1973 was vooral aan hem te danken.

De hele Aalsterse kultuurgemeenschap, ook ons tijdschrift, is diep getroffen door het plotse verdwijnen van deze geleerde en toch zo eenvoudige, hartelijke man.

Het bestuur van het Land van Aalst biedt aan de familie zijn diep kristelijk medevoelen aan.

BELANGRIJKE MEDEDELING

Met dit nummer sluit "Het Land van Aalst" zijn 28e jaargang af.

Spijt de stijging van de papier-en drukkosten blijft het lid- en leesgeld op **250 fr.** behouden, in de vaste hoop dat menig lid spontaan als **steunend lid** 350 fr. of als erelid 500 fr. zal storten op postrekening nr. 000-0586911-61 van "Het Land van Aalst", Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem.

Dringend verzoek uw storting niet uit t estellen, U spaart U geld en ons tijd.

Door het aanwerven van nieuwe leden helpt U ons de kosten te drukken.

Hartelijk dank aan allen die bereidwillig aan deze oproep beantwoorden.

De redaktie.

INHOUDSTAFEL 1976

J. DE BROUWER — Staat van Goed (1649) 73
— De stam van van ser Jaak Roelants te Haaltert 216

F. COURTEAUX — Verpleging van Leprozen te Aalst 26
— Een devotieprentje uit de 19e eeuw 234
— Boekbesprekingen 235

V. GAUBLOMME — Onze Bibliografie 76, 238

K. HEIREMAN — Philips de Dijn's plan van Aalst (1629) 1

H. VAN ISTERDAEL — Verkoop van de heerlijkheid Okegem en Idevoorde 42
— Volkstelling in 1693 te Okegem 45

S. DE LANGE — De bestaansmogelijkheden in 1666 van Anthonius de la Fontayne, pastoor van Opbrakel 61

R. DE MOL — Twintigste Penningkohieren te Erpe en te Mere in 1571 97

L. DE RIJCK — Petities en reacties in verband met de administratieve maatregelen der Franse overheid tegen de kloostergemeenschappen en geestelijke genootschappen te Aalst 35
— De Zuidelijke Nederlanden als oorlogsbuit van de Franse Revolutie 205

Fr. DE VLEESCHOUWER — Een vermaarde Geraardsbergse kunstenaar, Gabriel de Grupello 49

REGISTER VAN DE PLAATSNAMEN

AALST 1, 26, 35, 119, 149, 150, 151, 152, 190, 191, 192, 205
ANCHIN 192
BAMBRUGGE 122
DRONGEN 150
ERONDEGEM 123, 149, 150
ERPE 97, 105, 149
GENT 151, 192, 193
GERAARDSBERGEN 49
HAALTERT 128, 190, 216
HERNE 151
IMPE 73
LEDE 129, 150
MERE 97, 129, 161, 189, 191, 193
NIEUWERKERKEN 135, 149, 190
OKEGEM 42, 45
OPBRAKEL 61
OTTERGEM 139, 191
PREMY 151
SERSKAMP 151
WELLE 191

HET LAND VAN AALST

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Voorzitter : F. Courteaux, Acaciastraat 7, 9300 Aalst - Tel. (053) 21.80.96

Beheerder : G. Van Bockstaele, Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem
Tel. (091) 60.19.04

Redaktiesekretaris :
E.H. J. de Brouwer, past., 9340 Sint-Gillis-Dendermonde - Tel. (052) 21.48.27

Recensie en toezending van ruilnummers :
E.H. V. Gaublomme, pastoor, 9803 Gottem - Tel. (051) 63.30.80

Bestuursleden : B. Boel - S. De Lange - L. De Rijck - Cl. Uyttersprot - A. Van Lil

Prijs voor het jaarabonnement :

Voor leden 250 fr., steunende leden 350 fr. en voor ereleden 500 fr., te storten op postrekening nr. 000-0586911-61 «Het Land van Aalst», Bevegemstraat 14 - 9620 Zottegem

Bestellingen van jaargangen en losse nummers bij de heer Luc de Rijck, D. de Wolfstraat 18, 9300 Aalst (Tel. 053 - 21.67.63), na vooraf-betaling op voornoemde postrekening, van 50 fr. per enkel nummer, 100 fr. per dubbel nummer en 300 fr. voor een volledige jaargang.

INHOUD VAN NUMMER 5 en 6 - 1976

L. DE RIJCK — De Zuidelijke Nederlanden als oorlogsbuit van de Franse Revolutie 205

J. DE BROUWER — De stam van ser Jaak Roelants te Haaltert 216

F. COURTEAUX — Een devotieprentje uit de 19e eeuw 234

— Boekbesprekingen 235

V. GAUBLOMME Onze Bibliografie 238

Verantw. uitgever : J. De Brouwer - 9430 Sint-Gillis-Dendermonde
Drukkerij Revalidatiecentrum «Esperanza », Reymeersstraat 13 - 9310 Lede